

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

АГЕНЦИЯ ЗА
СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА НА АГЕНЦИЯТА ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ ЗА 2013 ГОДИНА

София, Март 2014 г.

ВЪВЕДЕНИЕ:

Дейността на Агенцията за социално подпомагане (АСП) през 2013 г. се осъществи в съответствие с приоритетите, залегнали в Стратегическия план на АСП за периода 2012-2014 г. и насочени към изпълнение на държавната политика по гарантиране правото на адекватна социална закрила за всички български граждани и за всеки гражданин на друга държава, намиращи се на територията на България. В тази връзка, визията на Агенцията за социално подпомагане за 2013 г. е подобряване адекватността и устойчивостта на системите за социална закрила и социално включване.

Дейностите, осъществявани от Агенцията са:

- отпускане на социални помощи и на семейни помощи за деца;
- предоставяне на социални услуги;
- координиране планиране и развитие на социалните услуги;
- контролиране спазването на утвърдени критерии и стандарти за извършване на социални услуги, предоставяни на лица;
- разрешаване откриване, закриване, промяна на вида и капацитета на специализирани институции и социални услуги в общността, когато са делегирани от държавата дейности;
- регистриране лицата по чл. 18, ал. 1, т. 3 и 4 от Закона за социално подпомагане, извършващи социални услуги;
- изготвяне на обобщени годишни отчети и анализи за дейността в областта на социалните помощи и социалните услуги, които представя на министъра на труда и социалната политика;
- изготвяне на проекти на нормативни актове в областта на социалните помощи и социалните услуги;
- други дейности, определени със закон или с акт на Министерския съвет.

С Постановление № 965 на Министерски съвет от 16.12.2005 г., Агенцията за социално подпомагане е определена за междинно звено по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз и националния бюджет в рамките на програмния период 2007-2013 година. В тази връзка мисията на Агенцията е да

ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА НА
АГЕНЦИЯТА ЗА
СОЦИАЛНО
ПОДПОМАГАНЕ ЗА
2013 ГОДИНА

София 1051,

ул. „Триадица“ №2,

телефон:

(02) 811 9 607, 8119 639

горещ телефон:

(02) 935 05 50

ok@asp.government.bg

www.asp.government.bg

създаде условия за:

- насърчаване на устойчивото развитие на социалните услуги за уязвими хора и групи, и
- стимулиране на инициативите в сферата на социалната икономика, и
- подобряване достъпа до здравни услуги и повишаване на здравната култура, особено сред уязвимите групи,

С цел: Подкрепа на социално включване.

Стратегическа цел:

Да се създадат условия за гарантиране на адекватна социална закрила и пълноценно социално включване на всички български граждани.

Годишен приоритет:

Създаване на условия за изпълнение и повишаване ефективността на програмите „Предоставяне на социални помощи при прилагане на диференциран подход” и „Осигуряване на целева социална защита за отопление на населението с ниски доходи”.

Дейностите се реализират при прилагане на диференциран подход и целево насочване на средства към най-уязвимите групи – възрастни самотни хора, хора с увреждания и самотни родители.

ПРОГРАМА „ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ДИФЕРЕНЦИРАН ПОДХОД”

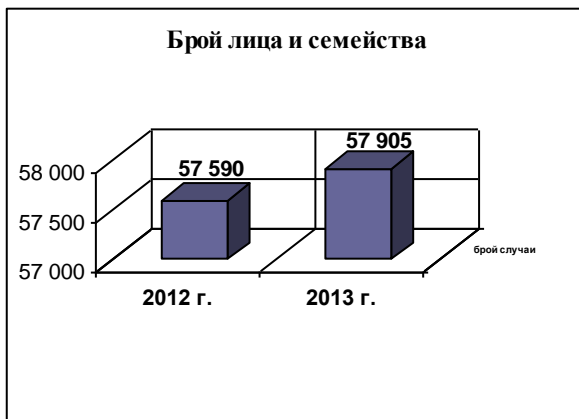
Законът за социално подпомагане регламентира видовете помощи, предназначени да подкрепят нуждаещи се лица и семейства, които живеят под определен защитен доход, за задоволяване на основните им жизнени потребности. Програмата се изразява в отпускане на месечни помощи, които допълват личните доходи до определена граница.

Във връзка с изпълнението на дейностите по отпускане на социални помощи, съгласно Закона за социално подпомагане (ЗСП) и Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП), в Агенцията за социално подпомагане ежесмесечно постъпват данни от дирекции “Социално подпомагане” в страната.

За 2013 г. средномесечният брой подпомагани от АСП по реда на ППЗСП с еднократни, целеви и месечни социални помощи са **57 905** лица и семейства. Изплатената сума за тези помощи е **56 784 998 лева**.

За същия период на 2012 г. по реда на ППЗСП с еднократни, целеви и месечни социални помощи в страната са подпомогнати средномесечно 57 590 лица и семейства. Изплатената сума за тези помощи е 55 549 190 лева.

Отчита се увеличение на случаите, обект на социално подпомагане с **315 броя**.

Данните по видове социални помощи са както следва:

Месечни помощи по реда на чл. 9 от ППЗСП:

От постъпилите в АСП отчетни данни на Дирекциите “Социално подпомагане” през 2013 г., средномесечният брой на лицата и семействата, на които са отпуснати месечни помощи по реда на чл. 9 е **49 921**. Изплатената сума за тях е в размер на **54 016 358 лева**.

За същият период на 2012 г., в страната средномесечно са подпомогнати 49 676 лица и семейства. Изплатената сума е 53 761 045 лева.

Данните сочат увеличение за 2013 г. с **242 лица и семейства**, което представлява около 0,5% на подпомогнатите лица и семейства в сравнение със същия период на миналата година.

Еднократни помощи по реда на чл. 16 от ППЗСП:

За периода януари - декември на 2013 г. се наблюдава незначително увеличение в броя на отпуснатите еднократни помощи в страната, спрямо същия период на 2012 година. От началото на годината са отпуснати еднократни помощи на **7 758 лица и семейства**, като са изплатени **2 674 834 лева**.

За същият период на 2012 г. са отпуснати еднократни помощи на 7 709 лица и семейства. Изплатената сума за 2012 г. е 1 703 619 лева.

Отчетеното увеличение е с 0,6 %, което се дължи на изплатените еднократни помощи, свързани с неблагоприятните атмосферни условия.

Целеви помощи за наем на общинско жилище:

По реда на **чл. 14 от ППЗСП** се отпуска месечна целева помощ за заплащане на наем на общинско жилище. От това право се ползват лица без родители до 25-годишна възраст, завършили СУПЦ, самотни стари хора над 70-годишна възраст и самотни родители.

За периода януари - декември на 2013 г. средномесечно са подпомогнати **226 лица**. Отчита се увеличение с **21** на подпомаганите лица, спрямо същия период на 2012 г., когато средномесечният брой подпомагани е 205 лица. Изплатената сума за 2013 г. е **93 806 лв.**, а за 2012 г. изплатената сума е 84 526 лева.

Целеви средства за диагностика и лечение:

В **ПМС № 17 от 31.01.2007 г.**, обнародвано в ДВ, бр. 13 от 09.02.2007 г., са регламентирани условията и реда за заплащане стойността на оказаната болнична медицинска помощ за диагностика и лечение в лечебните заведения на български граждани, които нямат доход и/или лично имущество, което да им осигурява лично участие в здравноосигурителния процес.

За отчетният период на 2013 г. чрез дирекциите "Социално подпомагане" на територията на цялата страна са изплатени средства за лечението на **4 357 лица**. На лечебните заведения за болнична помощ са преведени **3 031 597 лева**.

За същият период на 2012 г. е оказана помощ за лечението на 3 019 лица. На лечебните заведения са преведени 1 679 120 лв. за оказаната медицинска помощ.

Увеличението в броя на лицата, които са отговаряли на условията за заплащане стойността на оказаната болнична медицинска помощ се дължи на увеличаващия се брой лица, които не заплащат здравноосигурителните си вноски, както и увеличаващия се брой на лицата, оставащи без средства за преживяване (бездомни, психично болни и др.)

Еднократни целеви помощи за подпомагане на лицата и/или семействата, изплатени по решение на Министерски съвет и Министерство на труда и социалната политика:

През 2013 г. Министерският съвет прие **Постановление № 85/05.04.2013 г.** за еднократно подпомагане на лица и семейства с ниски доходи.

Еднократна финансовата помощ е предоставена на:

1. Деца с трайни увреждания, за които семействата имаха право на семейни помощи по чл. 7, ал. 8 от Закона за семейни помощи за деца за поне един месец през периода от 01.01.2013 г. до влизане в сила на Постановлението, в размер на 50,00 лева. Бяха подпомогнати **24 054 семейства за общо 25 118 деца с увреждания**.

2. Лица и семейства, които са подали молба-декларация за отпускане на целева помощ за отопление за отоплителен сезон 2012-2013 г., на които е била издадена заповед за отказ на основание чл. 2, ал. 1 от Наредба № РД 07-5/2008 г. за условията за реда и отпускане на целева помощ за отопление, поради установен средномесечен доход за предходните шест месеца, по-висок от индивидуално определения диференциран минимален доход за отопление със сума по-малко или равна на 10,00 лв. Еднократната помощ в размер на 65,72 лева е получена от **8 095 лица и семейства**.

3. Лица и семейства, които не са подавали молба-декларация за отпускане на целева помощ за отопление за отоплителен сезон 2012-2013 година и които отговарят на условията на Наредба № РД 07-5/2008 г., както и на които средномесечният доход е бил по-висок от индивидуално определения диференциран минимален доход за

отопление със сума по-малка или равна на 10,00 лева. Еднократната помощ в размер на 65,72 лв. е получена от **7 035 лица и семейства**.

4. Лица, осигурени за общо заболяване и майчинство, които са имали право на парично обезщетение за отглеждане на дете от 1 до 2 години, съгласно чл. 53 от Кодекса за социално осигуряване за поне един ден през периода от 01.01.2013 г. до влизане в сила на Постановлението, и които са имали право на семейни помощи за деца по реда на чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за поне едни месец през периода от 01.01.2013 г. до влизане в сила на Постановлението. Еднократната помощ (50,00 лева), е получена от **28 183 лица**.

През 2013 г. с **ПМС № 152/25.07.2013 г.**, изменено и допълнено с **ПМС №163** от 09.08.2013 г. и **ПМС №166** от 12.08.2013 г., чрез Агенцията за социално подпомагане бяха подпомогнати с еднократна финансова помощ законните наследници на починалите при инцидента в рудник „Ораново”, както и изплащане на държавна парична награда за особенни заслуги на лицата от персонала на рудник „Ораново” и на външните минни спасители, взели участие в спасителната операция по издирване на затрупаните миньори. Изплатени са общо **149 750 лева**.

В края на 2013 г. бяха изплатени **101 400 лв.** еднократни помощи на **312 лица**, работещи в „Ремотекс – Раднево” ЕООД и получили работните си заплати за близо осем месеца.

Целеви помощи за ветерани от войните и военноинвалиди:

Условията и редът за предоставяне на целеви средства и помощи на ветераните от войните и военноинвалидите са регламентирани в следните нормативни актове:

– Закон за ветераните от войните; Правилник за прилагане на Закона за ветераните от войните и Наредба № 3 от 24.08.2012 г. за реда за предписване, отпускане и контрол на лекарствени продукти и дентална помощ на ветераните от войните;

– Закон за военноинвалидите и военнопострадалите; Правилник за прилагане на Закона за военноинвалидите и военнопострадалите и Наредба № 4 от 19.10.2012 г. за реда за получаване и заплащане на лекарствени продукти на военноинвалидите и военнопострадалите.

С чл. 71 от §1 на ПМС № 136 от 29 юни 2012 г. за изменение и допълнение на ПМС № 367 от 2011 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2012 г., предвидените средства в централния бюджет за лекарства по чл. 4, т. 1 от Закона за ветераните от войните и по чл. 15 от Закона за военноинвалидите; за дентална помощ по чл. 4, т. 2 от Закона за ветераните от войните, както и за еднократна помощ при смърт на ветеран от войните по чл. 7, ал. 1 от Закона за ветераните от войните се предоставиха на АСП чрез бюджета на МТСП по реда на чл. 34 от Закона за устройството на държавния бюджет.

За периода януари – декември 2013 г. общия средномесечен брой на случаите е **1 401**, от които 1 306 военноинвалиди и военнопострадали и 95 ветерани от войните. Общият размер на изплатената сума е **4 711 618 лв.**, в т.ч. и трансфер на средства към НЗОК.

По програмата „ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ДИФЕРЕНЦИРАН ПОДХОД“ през 2013 г. са подготвени и изпратени до МТСП **9 броя** предложения, становища и доклади за промяна на ПМС № 17/2007 г. и чл. 17 от ППЗСП.

Във връзка с увеличаващия се брой на чужди граждани, търсещи закрила и убежище в РБългария, експерти участваха в работни групи, работни срещи и кръгли маси за създаване на организация и взаимодействие между институциите. Изготвени бяха материали за кръгла маса, организирана от Върховен комисариат на ООН за бежанците; материали по Плана за действие на АСП при временна закрила в РБългария при масово навлизане на чужденци; по Националния план за действие при временна закрила; ежеседмично събиране на информация за предприеманите действия от ДСП, обслужващи граничните зони, през които навлизат бежанците; изготвени са материали за социалното подпомагане на чужденците със статут на бежанец или хуманитарен статут. На териториалните поделения бяха изпратени 2 бр. указателни писма.

Изготвени и предоставени на териториалните поделения в страната са 6 броя указателни писма, във връзка със законосъобразното прилагане на ЗСП и ППЗСП. Експерти взеха участие в работна среща за изготвяне на процедура за предоставяне на еднократна финансова помощ за целеви групи с ниски доходи. Изготвени бяха 2 бр. указателни писма по процедурата за изплащане на средства от Фонд „Социална закрила“.

Изготвени са 519 броя отговори на жалби, молби и писма на граждани, 681 бр. писма, относно кандидатстване и получаване на еднократни социални помощи по реда на чл. 27, т. 1 от ЗСП, във връзка с Методиката за разпределение на средствата по Фонд „Социална закрила“, 16 броя отговори на въпроси от сайта на АСП, 17 броя отговори на депутатски питания, 8 броя указателни писма, относно изпълнение на ПМС № 85/2013 г. за изплащане на еднократна финансова помощ.

ПРОГРАМА „ЦЕЛЕВА СОЦИАЛНА ЗАЩИТА ЗА ОТОПЛЕНИЕ“

В Наредба № РД 07-5 от 16.05.2008 г. (Наредбата) са регламентирани условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление на лица и семейства през отоплителния сезон.

Съгласно нормативно определените условия, цитирани в Наредбата право на целева помощ за отопление имат лицата и семействата, чийто средномесечен доход за предходните шест месеца преди месеца на подаване на молбата-декларация е по-нисък или равен от диференциран минимален доход за отопление. Тези лица и семейства трябва да отговарят и на условията по чл. 10 и чл. 11 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП). Целевата помощ се отпуска след преценка на доходното, имущественото, здравословното състояние, възрастта и семейното положение, като размерът на същите се определя ежегодно, съобразно промените в цените на електроенергията. Диференцираният минимален доход за отопление е определен в чл. 2, ал. 4 от Наредбата.

За отоплителен сезон 2013/2014 г. бяха направени две изменения и допълнения на Наредбата:

1. При определяне правото на целеви помощи за отопление размерът на пенсиите, определен след 1.VII.2008 г., се намалява с коефициент **1,212**.

2. Индивидуалните проценти за определяне на диференцирания минимален доход за отопление за всички рискови групи бяха променени, с което се постига

номинално увеличение на границата за достъп до целева помощ за отопление за всички групи в размер на **15 лева**.

Размерът на месечната помощ за отопление през отоплителен сезон 2013/2014 г. беше запазен - **65,72 лв. месечно (328,60 лв. за целия отоплителния сезон)**.

С направените през 2013 г. изменения в Наредбата, се увеличи броят на подпомогнатите лица и семейства. Общият брой на получилите целеви помощи за отопление за отоплителен сезон 2013/2014 г. е **251 876**, докато за предходия отоплителен сезон бяха подпомогнати 210 711 лица и семейства.

Във връзка с изпълнение на годишните задачи от Оперативния план за 2013 г., свързани с усъвършенстване на нормативната уредба в сферата на социалното подпомагане и със социалната защита на най-нискодоходните и рискови групи от населението са инициирани следните предложения за промяна на нормативните актове в областта на социалната закрила: предложения, становища и доклади по промяна на Наредба № РД-07-5 от 16.05.2008 г.; предложения за определяне на групи в неравностойно положение за социална подкрепа и защитата, чрез предоставяне на еднократна финансова помощ. Експерти участваха в работна среща, относно механизма за предоставяне на еднократна финансова помощ на целевите групи, определени с ПМС № 85/2013 година.

Във връзка с прилагането на направени промени са изготвени 4 бр. указателни писма до РДСП и ДСП по законосъобразното прилагане на Наредба № РД07-5/2008 г. и 12 бр. указателни писма, относно оказване на методическа помощ по изпълнение на ПМС № 85 от 05.04.2013 година.

През 2013 г. са изготвени и подписани споразуменията за съвместна дейност между АСП и съответните топлофикационни дружества, във връзка с предоставянето на целевите помощи за отоплителен сезон 2013/2014 година.

През 2013 г. експерти са участвали в работни групи, свързани с:

- Разработване на Споразумение между Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Министерство на труда и социалната политика, Агенцията за социално подпомагане и Български пощи АД във връзка с изпълнение на Плана за въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване;

- Разработване на проект за изменение и допълнение на Правилата за отпускане и изплащане на социални помощи от Дирекциите „Социално подпомагане“.

Изготвени са:

- указателни писма във връзка с организацията по раздаването на ваучери за декодиращи устройства на лицата, които са получили целева помощ за отопление (8 бр.);

- обобщена справка, във връзка с раздадените ваучери за декодиращи устройства на лицата, получили целеви помощи за отопление за отоплителен сезон 2012/2013 г.;

- 12 броя писма до Комисията за опрощаване на несъбираеми държавни вземания към Администрацията на Президента.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА “ОТ СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ КЪМ ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗАЕТОСТ”

В периода от 01.01.2013 г. до 31.12.2013 г. в Националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“ от кръга на лицата в трудоспособна възраст, обект на месечно подпомагане по реда на чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане е осигурена заетост в общополезни дейности на **29 555 лица**.

Отпаднали от месечно подпомагане са **25 304 лица и семейства**, в резултат на осигурената им субсидирана заетост.

Продължили да получават помощи по чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане през 2012 г. са 4 251 лица и семейства след включване в Програмата.

За 2012 г.: заети в общополезни дейности са били 16 532 безработни лица; отпадналите от подпомагане - 11 977 лица и семейства; продължили да получават помощи по чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане след включване в Програмата - 4 555 лица и семейства.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „АСИСТЕНТИ НА ХОРА С УВРЕЖДАНИЯ” (НПАХУ)

Националната програма „Асистенти на хора с увреждания” (Програмата), осигурява заетост на безработни лица, които предоставят качествени грижи в семейна среда на лица с увреждания и тежко болни самотни хора. Целта е постигане на социална адаптивност в рамките на съществуващата инвалидност.

Дейностите по Програмата са от голямо значение за малките населени места в страната, в които за хората с увреждания липсват перспективи и възможности за ресоциализация. Реализирането ѝ оказва съществено влияние върху намаляването на броя на настанените в специализирани институции хора с увреждания чрез извеждането им в семейна среда.

Дейността „Личен асистент” по Програмата се реализира на територията на цялата страна от териториалните структури на Агенцията за социално подпомагане - дирекциите „Социално подпомагане”.

До 31.12.2013 г. на **4 511 безработни лица** от страната е осигурена заетост в дейност „Личен асистент”, от които **1 365 са лични асистенти на деца**, в т.ч. 238 по изключение.

До 31.12.2012 г. на 4 325 безработни лица от страната е осигурена заетост в дейност „Личен асистент”, от които 1 030 са лични асистенти на деца, в т.ч. 288 по изключение .

От АСП са изготвени 4 бр. становища, доклади и предложения до МТСП, относно промяна на НП АХУ, 7 бр. указателни писма до териториалните поделения, относно дейностите по НП АХУ; изготвени са 124 бр. становища за включване по изключение в дейност „Личен асистент”.

Беше разработена и концепция за преминаване изпълнението на Програмата от Общините.

Годишен приоритет:

Осигуряване на условия за ефективно изпълнение на програмата „Подпомагане на семейства с деца”.

ПРОГРАМА „ПОДПОМАГАНЕ НА СЕМЕЙСТВА С ДЕЦА”

Изпълнението на програмата е регламентирано в Закона за семейни помощи за деца и Правилника за неговото прилагане. Семейните помощи имат за цел да равнопоставят осигурените и неосигурените жени, гарантирайки им възможност да посрещнат увеличените разходи, както преди раждането на децата им, така и да подпомогне раждането и отглеждането на децата в семейна среда. Отпускането и предоставянето на семейните помощи за деца е в пряка зависимост от равнището на доходите и демографските процеси в страната. Факторите, които оказват въздействие върху реализацията и обхвата на програмата за семейни помощи за деца са свързани с: икономическото развитие; равнището на безработица; равнището на раждаемост; увеличаване или намаляване на броя на децата, обхванати от системата на образованието.

По тази програма се отпускат следните видове помощи: еднократна помощ при раждане на дете; еднократна парична помощ за отглеждане на близнаци до навършване на 1 година; еднократна парична помощ за отглеждане на дете до навършване на 1 година от майка студентка, учаща в редовна форма на обучение; месечни помощи за отглеждане на дете до 1 година; месечни помощи за дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст; еднократна помощ при бременност и целеви помощи за ученици.

Месечните семейни помощи и еднократните целеви помощи за първокласници по преценка да дирекциите „Социално подпомагане” могат да се отпускат и под формата на социални инвестиции.

Семейните помощи се отпускат след проверка доходите на семействата. Доходният критерий не е въведен по отношение отпускането на: еднократната помощ

при раждане на дете; еднократната помощ за отглеждане на дете до 1 година от майка студентка, учаща в редовна форма на обучение; еднократната помощ за отглеждане на близнаци, както и при предоставяне на семейни помощи за деца с трайни увреждания.

В ДВ, бр. 54 от 17.07.2012 г. бяха публикувани измененията в Закона за семейни помощи за деца, които се отнасят до отпадането на подоходния критерий, считано от **01.01.2013 г.** (при при отпускането на чл. 7 от ЗСПД, както и при преценката правото за отпускане на целевите помощи по чл. 10а от ЗСПД), за семействата с деца с трайни увреждания, с деца с един жив родител и деца, настанени в семействата на роднини и близки и в приемните семейства по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето.

Считано от 01.09.2013 г., с ПМС № 167/15.08.2013 г. се направиха изменения и допълнения в ППЗСПД, във връзка със задължителното предучилищно обучение на децата, навършили 5 и 6-годишна възраст. С измененията беше определен и тридневен срок, в който децата може да отсъстват по уважителни причини.

В ДВ, бр. 74 от 23.08.2013 г. е обнародван Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет на РБългария за 2013 г., с който се промени размера на месечната добавка за деца с увреждания по чл. 8д от ЗСПД от **189 лв.** на **217 лв.**, считано от 01.09.2013 година.

1. Еднократни помощи при раждане на дете (размерът на помощите е определен в Закона за държавния бюджет, като за 2013 г. същите са в размер на: за първо дете – 250 лв.; за второ дете – 600 лв.; за всяко следващо дете – 200 лв.)

За период на 2013 г. са отпуснати еднократни помощи за **68 080 родени деца**. Изплатени са **25 620 985 лева**.

За същият период на 2012 г. са отпуснати еднократни помощи за 68 614 родени деца. Изплатени са 25 802 623 лева.

Отчетните данни сочат намаление на броя на родените деца през 12-те месеца на 2013 г. с 534, в сравнение със същия период на миналата година.

2. Еднократна парична помощ за отглеждане на близнаци до навършване на 1 година (размер на помощта, определен със Закона за държавния бюджет за 2013 г. – 1 200 лв.).

За дванадесетте месеца на 2013 г. са отпуснати еднократни помощи за **1 993 деца-близнаци** и са изплатени **2 366 905 лева**.

За 2012 г. са отпуснати еднократни помощи за **1 935 деца-близнаци** и са изплатени 2 127 174 лева.

3. Еднократна парична помощ за отглеждане на дете до навършване на 1 година от майка студентка, учаща в редовна форма на обучение (размер на помощта за 2013 г. - 2 880 лв.).

През 2013 г. на **4 532 майки студентки** е отпусната тази помощ и са изплатени **12 990 474 лева**.

За 2012 г. броят на майките студентки, на които е отпусната тази помощ е 3 090 и са изплатени 8 739 362 лева.

Отчетено е увеличение в броя подпомагани на това основание през 2013 г. с 1 442 бр., спрямо същия период на 2012 година.

4. Месечни помощи за отглеждане на дете до 1 година (размер на помощта за 2013 г. – 100 лв.).

През 2013 г. с месечни помощи за отглеждане на дете до навършване на 1 година средномесечно са подпомогнати **21 417 майки**. Изплатената сума е **26 111 263 лева**.

За същия период януари - декември 2012 г. с месечни помощи за отглеждане на дете до навършване на 1 година средномесечно са подпомогнати 21 773 майки. Изплатената сума е 26 683 967 лева.

Наблюдава се намаляване на подпомаганите по реда на чл. 8 от ЗСПД жени, които отглеждат деца до 1 година с 356 броя.

5. Месечни помощи за дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст.

С месечни помощи за деца през 2013 г. средномесечно са подпомогнати **537 325 семейства** за **797 903 деца**. Изплатената сума е **352 416 070 лева**.

През 2012 г. с месечни помощи за деца средномесечно са подпомогнати 545 325 семейства, за 808 680 деца. Изплатената сума е 352 729 121 лева.

Средномесечният брой на семействата, които получават месечни помощи за деца до завършване на средно образование по чл. 7 от ЗСПД през 2013 г. е намалял с **8 000 семейства**, в сравнение със същия период на 2012 година. Намалял е и средномесечният брой на децата - с **10 777**.

6. Еднократна помощ при бременност (размер на помощта за 2013 г. - 150 лв.).

През 2013 г. с еднократна помощ при бременност са подпомогнати **18 082 жени**, като изплатената сума за периода е **2 716 445 лева**.

За 2012 г. подпомогнатите с еднократна помощ при бременност са 18 210 жени, като изплатената сума за периода е 2 815 009 лева.

7. Еднократна целева помощ за първокласници (размер на помощта за 2013 г. - 250 лв.).

Целева помощ за покриване на част от разходите в началото на учебната 2013/2014 г. е отпусната за **48 845 деца-първокласници**, като изплатената сума е в размер на **12 191 162 лева**.

За 2012 г. са изплатени 6 824 743 лв. за 45 549 деца-първокласници, за които е отпусната целева помощ за покриване на част от разходите в началото на учебната година.

Отчита се увеличение в броя на децата за които се отнася помощта през 2013 г., спрямо същия период на 2012 г. (с 3 296), като една от причините за увеличението е отпадането на подходящия критерий за семействата с определени групи деца.

8. Месечна добавка за деца с трайни увреждания по реда на чл. 8д от ЗСПД (размер на помощта за 2013 г.: 189 лв. - от 01.01.2013 г. до 31.08.2013 г.; 217 лв. - от 01.09.2013 г.).

През 2013 г. средномесечно добавката е изплатена за **23 650 деца**, като общо изплатената сума е **68 619 001 лева**.

За периода януари – декември 2012 г. средномесечният брой на децата с увреждания, за които е получена месечна добавка, отпусната по реда на чл. 8д от ЗСПД е 22 549. Изплатената сума е 63 481 573 лева.

Отчетено е увеличение в броя на децата, за които се отнася помощта през 2013 г., спрямо същия период на 2012 г. - с 1 101.

9. Целева помощ за пътуване на многодетни майки с автобусния транспорт:

През 2013 г. **14 873 многодетни майки** са получили целева помощ за пътуване с автобусния транспорт, като изплатената сума е **768 410 лева**.

За 2012 г. целева помощ за пътуване с автобусния транспорт е изплатена на 14 921 многодетни майки, като общата сума за периода е 927 434 лева.

Наблюдаваното намаление през 2013 г. спрямо предходната година в броя на подпомаганите многодетни майки е с 48 случая.

Във връзка с изпълнение на годишните задачите от Оперативния план за 2013 г., с цел усъвършенстване на нормативната уредба, свързана със семейните помощи за деца, са инициирани 3 предложения за изменения в Закона за семейни помощи за деца и Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца, в т.ч. участие на експерти в междуведомствена работна група.

С цел уеднаквяване на практиката по прилагане на нормативната уредба по ЗСПД и ППЗСПД, през 2013 г. са изготвени 27 указателни писма до териториалните структури на Агенцията.

Годишен приоритет:

Намаляване броя на специализираните институции, предоставящи социални услуги за деца, увеличаване броя на децата, отглеждани в семейна среда и в социални услуги от резидентен тип.

СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА, ПРЕДОСТАВЯНИ В ОБЩНОСТТА

Съществена роля за подкрепа на децата и семействата и за реализиране на процеса на деинституционализация имат новите форми на социални услуги, предоставяни в общността и от резидентен тип, които са алтернатива на институционалната грижа за деца.

Към 31.12.2013 г. общият брой на **децата**, които ползват социални услуги в общността, включително и от резидентен тип, е **9 752**.

През отчетната 2013 година са открити **33 нови** социални услуги за деца, в т.ч. 14 услуги от резидентен тип, с общ капацитет **640** места, както следва:

- ✓ 6 Центъра за обществена подкрепа, с капацитет 175 места в Казанлък, Девин, Раднево, Русе, Левски и Балчик;
- ✓ 5 Дневни центъра за деца с увреждания, с капацитет 104 места в Якоруда, Русе, Рудозем, София и Нови пазар;
- ✓ 7 Центъра за социална рехабилитация и интеграция с капацитет 192 места в с. Долна Градешница, гр. Черноморец, Пловдив (2), София, Търговище и Плевен;
- ✓ 1 Център за работа с деца на улицата, с капацитет 15 места във Видин;
- ✓ 13 Центъра за настаняване от семеен тип, с капацитет 146 места в Пловдив, с. Нареченски бани, обл. Пловдив (2), Ловеч, Бургас (2), Панагюрище, София (3), с. Зелениково, обл. Пловдив (2) и с. Ново село;
- ✓ 1 Преходно жилище с капацитет 8 места в Гоце Делчев.

В периода 01.01.2013 г. - 31.12.2013 г. са извършени следните **промени в капацита** на функциониращи социални услуги:

Увеличен е капацитетът на **8** бр. социални услуги за деца – в общността и от резидентен тип, с общо **85** места, както следва:

- ✓ Кризисен център - Пловдив: от 7 на 12 места;
- ✓ Център за настаняване от семеен тип - Русе: от 8 на 12 места;
- ✓ Център за настаняване от семеен тип - Велики Преслав, област Шумен: от 10 на 15 места;
- ✓ Център за настаняване от семеен тип - Смолян: от 10 на 12 места;
- ✓ Дневен център за деца с увреждания - Пловдив: от 45 на 54 места;
- ✓ Център за обществена подкрепа - Пловдив: от 15 на 30 места;
- ✓ Център за обществена подкрепа - София: от 50 на 90 места;
- ✓ Център за социална рехабилитация и интеграция - Провадия, област Варна: от 20 на 25 места.

Намален е капацитетът на **4** бр. социални услуги в общността за деца с общо **46** места, както следва:

- ✓ Дневен център за деца с увреждания - Разлог, област Благоевград: от 20 на 16 места;
- ✓ Център за обществена подкрепа - Пловдив: от 112 на 100 места;
- ✓ Център за обществена подкрепа – Тетевен, област Ловеч: от 80 на 60 места;
- ✓ Център за социална рехабилитация и интеграция - Видин: от 25 на 15 места.

Променен е вида на **4** социални услуги за деца в общността:

- ✓ Приют за деца с капацитет 20 места - в Център за настаняване от семеен тип за деца с капацитет 15 места (Пловдив);
- ✓ Дневен център за деца с увреждания с капацитет 10 места - в Дневен център за деца и възрастни с увреждания с капацитет 10 места (с. Дълбок дол, община Троян, област Ловеч);
- ✓ Дневен център за деца и възрастни с увреждания с капацитет 40 места - в Дневен център за възрастни хора с увреждания с капацитет 40 места (Горна Оряховица, област Велико Търново);
- ✓ Дневен център за деца с увреждания с капацитет 20 места - в Дневен център за деца и възрастни с увреждания (Златоград, област Смолян).

Към 31.12.2013 г. на територията на страната функционират **369 социални услуги за деца**, с общ капацитет **9 393 места**, както следва:

- ✓ 94 Центъра за обществена подкрепа, с общ капацитет 4 037 места;
- ✓ 13 Центъра за работа с деца на улицата, с общ капацитет 231 места;
- ✓ 14 Кризисни центъра за деца, с общ капацитет 145 места;
- ✓ 10 Звена „Майка и бебе”, с общ капацитет 75 места;
- ✓ 4 Приюта, с общ капацитет 60 места;
- ✓ 104 Центъра за настаняване от семеен тип за деца, с общ капацитет 1 201 места;
- ✓ 74 Дневни центрове за деца с увреждания, с общ капацитет 1 947 места;
- ✓ 7 Дневни центрове за деца и възрастни с увреждания, с общ капацитет 358 места;
- ✓ 16 Преходни жилища за деца, с общ капацитет 134 места;
- ✓ 33 Центъра за социална рехабилитация и интеграция за деца, с общ капацитет 1 205 места.

РЕФОРМА В ОБЛАСТТА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНАТА ГРИЖА ЗА ДЕЦА

С приемането на Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България” и План за действие за нейното изпълнение, се заяви ясна политическа воля за осъществяването на цялостна реформа в системата на грижа за децата и семействата.

За първи път се подготвят стратегически документи, с ясно разписани ангажименти за изпълнение от страна на определени институции, в тясна координация и партньорство помежду си. При изпълнението на заложените мерки и дейности се предвижда да бъдат закрити всички **129 специализирани институции за деца**, в т.ч. 31 Дома за медико-социални грижи, 23 Дома за деца с умствена изостаналост, 1 Дом за деца с физически увреждания и 74 Дома за деца, лишени от родителска грижа.

Изведени са минимален пакет от социални услуги – резидентни и съпътстващи, които е необходимо да функционират на територията на всяка област, в т.ч.:

- Услуги по подкрепа и превенция на изоставянето на деца;
- Услуги за спешна закрила за деца, жертва на насилие (трафик), за определен период от време;
- Заместваща семейна грижа за деца, при която се налага извеждане за по-дълъг период от време или постоянно;
- Специализирана резидентна грижа за малък брой деца, за които семейната грижа е невъзможна (деца с изключително комплексни увреждания или по-големи тийнейджъри с асоциално поведение, които не желаят да живеят в семейство).

Планирани са промени в правната и методическата рамка в областта на закрилата на детето, укрепване на системата на отделите „Закрила на детето”, развитие на услугата “Приемна грижа”, част от които вече са извършени.

Настаняването на деца в специализирани институции се извършва за конкретен период от време и след като са изчерпани всички други възможности за предприемане на мерки за закрила в семейна среда или в социална услуга от резидентен тип.

Специализираните институции за деца, които функционират на територията на страната към 31.12.2013 г. са **106 на брой**, в т.ч.:

- ✓ 12 Домове за деца, лишени от родителска грижа (ДДЛРГ) от 3 до 6-годишна възраст, с капацитет 415 места;
- ✓ 41 ДДЛРГ 7-18/20 години, с капацитет 1 938 места,
- ✓ 23 Домове за деца с умствена изостаналост (ДДУИ), с капацитет 1 302 места;
- ✓ 1 Дом за деца с физически увреждания (ДДФУ), с капацитет 70 места;
- ✓ 29 Домове за медико-социални грижи за деца (ДМСГД), които са на подчинение на Министерство на здравеопазването.

Към 31.12.2013 г. общият капацитет на **53-те ДДЛРГ** е **2 353 места**, като заетите места са 1 816; на **24-те Домове за деца с увреждания** общият капацитет е **1 372 места**, а заетите са 1 147. Наблюдава се тенденция на намаляване броя на настанените в специализирани институции деца.

През 2013 г. са **закрити 14 специализирани институции за деца:**

- ❖ ДДЛРГ (3-6) - с. Нареченски бани, община Асеновград, област Пловдив; капацитет 30 места; считано от 01.01.2013 г.;
 - ❖ ДДЛРГ (3-6) „Надежда” - София; капацитет 30 места; от 01.02.2013;
 - ❖ ДДЛРГ (3-6) „Добруджанче” - с. Овчарово, община Добричка, област Добрич; капацитет 15 места; считано от 01.02.2013 г.;
 - ❖ ДДЛРГ (7-18/20) „Параскева Нейкова” - Ловеч; капацитет 30 места; считано от 01.02.2013 г.
 - ❖ ДДЛРГ (7-18/20) „Павел Бобеков” - Панагюрище, област Пазарджик; капацитет 20 места; считано от 01.03.2013 г.;
 - ❖ ДДЛРГ (7-18/20) „Райна Гатева” - Русе; капацитет 25 места; считано от 01.04.2013 г.;
 - ❖ ДДЛРГ (3-6) „Надежда” – Хасково; капацитет 15 места; считано от 01.05.2013 г.;
 - ❖ ДДЛРГ (7-18/20) „Васил Петлешков” - Брацигово, област Пазарджик; капацитет 15 места, считано от 01.06.2013 г.
 - ❖ ДДЛРГ (3-6) „Роза” - с. Зелениково, община Брезово, област Пловдив; капацитет 29 места; считано от 01.06.2013 г.;
 - ❖ ДДЛРГ (7-18/20) „Митко Петков” - с. Крушуна, общ. Летница, област Ловеч; с капацитет 35 места, считано от 01.07.2013 г.
 - ❖ ДДЛРГ (7-18/20) „А. Г. Коджакафалията” - Бургас; капацитет 35 места; считано от 01.09.2013 г.;
 - ❖ ДДЛРГ (7-18/20) „Христо Ботев” - с. Ново село, община Ново Село, област Видин; капацитет 12 места; считано от 01.09.2013 г.;
 - ❖ ДДЛРГ (3-6) „Хисарлъка” - Кюстендил; капацитет 10 места; считано от 01.09.2013 г.;
 - ❖ ДДЛРГ (3-6) - Омуртаг, област Търговище; капацитет 10 места; считано от 01.09.2013 година.
- Закрити са и **2 дома за медико-социални грижи за деца:**
- ДМСГД - с. Широка лъка, община Смолян, област Смолян; считано от 01.01.2013 г. (ПМС № 340 от 20.12.2012 г.);
 - ДМСГД - Кюстендил; считано от 01.08.2013 г. (ПМС №156 от 29.07.2013 г.).

През 2013 г. е намален капацитетът на **18** специализирани институции за деца, с **262** места.

ОСИГУРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯ И ГАРАНЦИЯ ЗА СОЦИАЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦА С УВРЕЖДЕНИЯ

През 2013 г. продължава реформата в областта на закрила на децата в България и процеса на деинституционализация на грижата за тях, в изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализацията на децата в Република България” и Плана за действие за изпълнение на Националната стратегия.

Продължават и дейностите по Проект „Детство за всички”, изпълняван от Държавна агенция за закрила на детето в партньорство с Агенция за социално подпомагане и Министерство на здравеопазването.

Проектът, с продължителност 54 месеца, е насочен към планиране и прилагане на конкретни и ефективни мерки за реална деинституционализация на децата с увреждания, настанени в специализирани институции. Той обхваща деца и младежи с увреждания, настанени в специализираните институции за деца с умствена изостаналост (ДДУИ), деца с физически увреждания (ДДФУ), както и деца с увреждания над 3 години, настанени в Домовете за медико-социални грижи за деца (ДМСГД), деца с увреждания в общността, семейства на деца с увреждания и персонал, ангажиран в социалните услуги за деца.

ДИНАМИКА НА ОСЪЩЕСТВЯВАНИТЕ ДЕЙНОСТИ ПО ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО И СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА

През 2013 отделите „Закрила на детето” (ОЗД) са работили по **35 409 постъпили сигнали за деца в риск**. Анализът на данните показва, че сигналите постъпват от деца, родители, граждани, други институции, както и от Национална телефонна линия за деца 116 111.

○ **Случаи на превенция на изоставянето:**

Новите случаи, които са отворени от началото на 2013 г. са **4 554**. Броят на успешно приключилите случаи, по които е работено през 2013 г. е **3 137**. В сравнение с 2012 г. се наблюдава увеличаване броя на случаите, в които е предотвратено изоставянето на дете и настаняването му извън биологичното семейство (за 2012 г. техният брой е бил **1 932** случая). Това се дължи на оказването на съдействие и подкрепа на семейството и детето чрез предприемане на подходящи мерки за закрила в семейна среда, както и работата на ОЗД в партньорство с доставчици на социални услуги.

○ **Случаите по реинтеграция:**

Общият брой на случаите по реинтеграция, по които е работено към 31.12.2013 г. са **2 361**, като новите случаи, отворени от началото на 2013 година са **2 164**. Успешно приключили са **1 329** случая по реинтеграция. За 2012 г. броят на успешно приключилите случаи по реинтеграция е 1 834.

В по-голямата част от случаите по реинтеграция в биологичното семейство, реинтеграцията е успешно реализиран процес. За неуспешна реинтеграция причините са комплексни: занижен родителски капацитет; многодетно семейство; липса на образование; нисък социален статус; нежелание да бъдат изпълнявани родителските функции и отговорности; липса на готовност за съдействие и сътрудничество с институциите и други.

Служителите от ОЗД полагат целенасочени усилия в работата си по превенция на изоставянето и реинтеграция на деца, оказват социално-психологическа и финансова подкрепа на родителите и членовете на разширеното семейство.

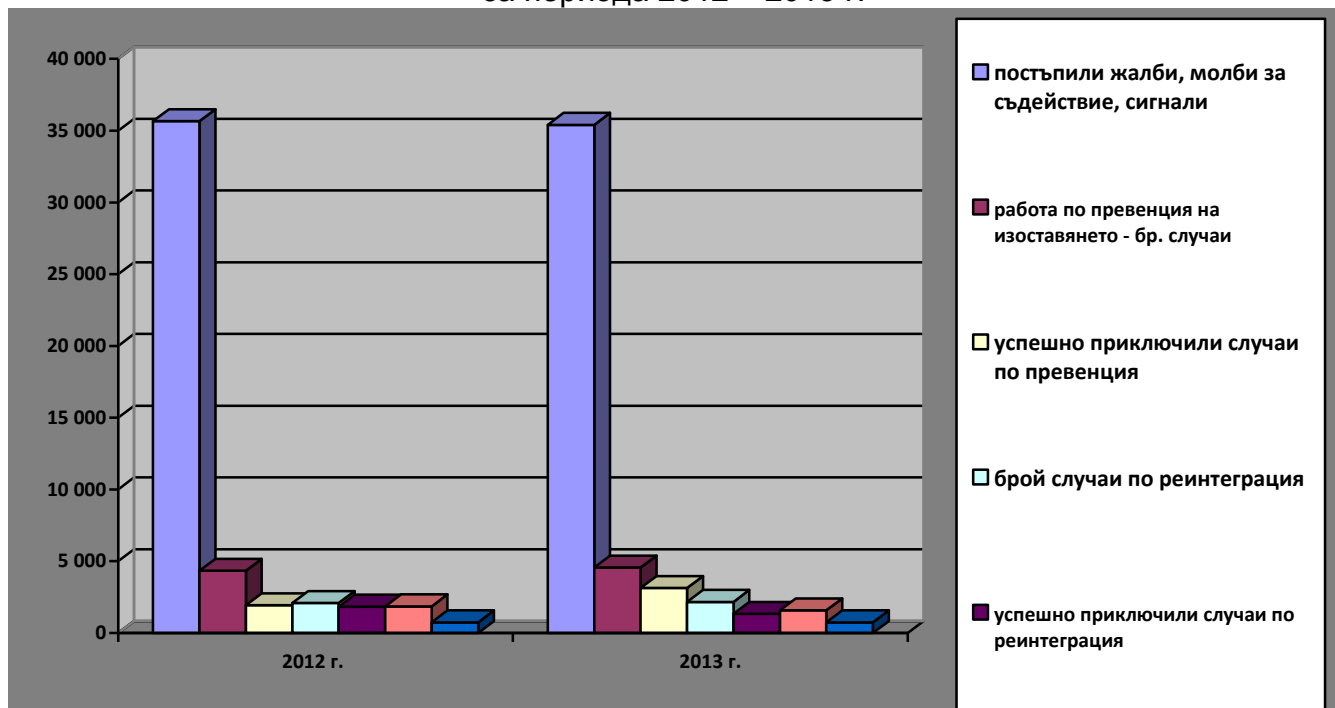
Отчита се ефективност при мярката за закрила - настаняване на деца в семейство на роднини или близки и настаняване в приемно семейство.

○ **Деца, настанени в семейство на роднини или близки:**

През 2013 г. са настанени **1 577 деца**. Общият брой на децата, пребиваващи в семейството на роднини или близки към 31.12.2013 г. е **6 754**. През 2012 г. в семействата на роднини и близки са настанени 1 858 деца.

Данните показват увеличаване броя на случаите, в които е предотвратено изоставянето на дете и настаняването му извън семейството. Полагат се усилия и се търсят ефективни методи за отглеждането на детето от биологичните родители чрез предоставяне на финансова подкрепа, насочване към социални услуги, съдействие и подкрепа в семейна среда; партньорство на социалните работници от ОЗД с доставчици на социални услуги и институции, ангажирани с дейности по закрила на детето.

Сравнителни данни на показателите по дейностите по закрила на дете за периода 2012 – 2013 г.

Все по-голяма е популярността в България на социалната услуга „**приемна грижа**”, като от 01.01.2007 г. е въведена и „**професионалната приемна грижа**”.

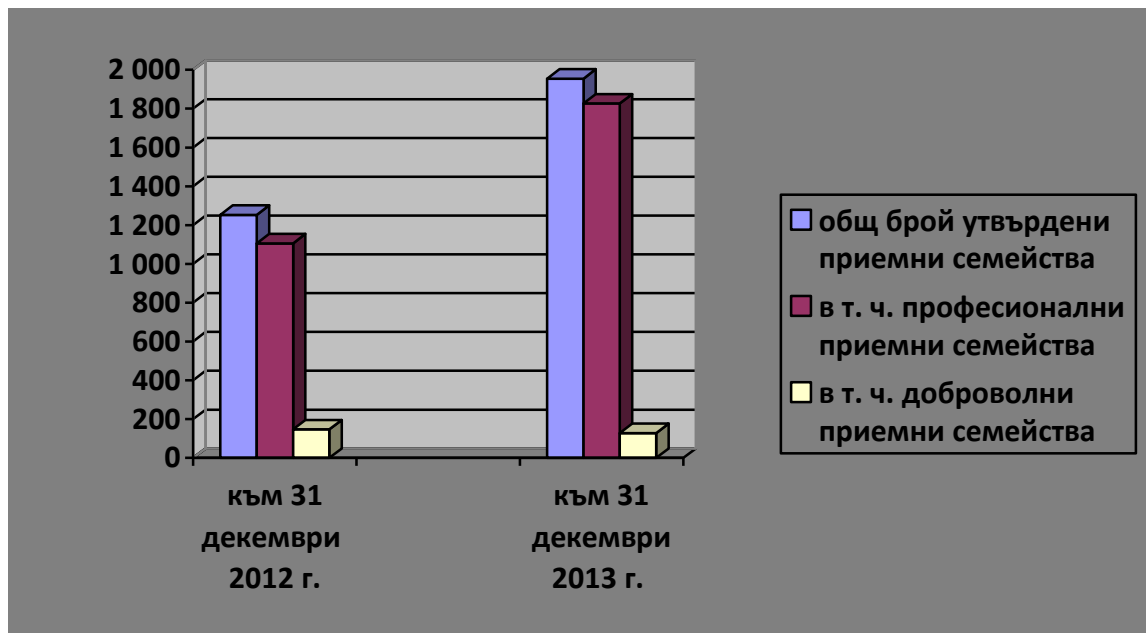
През 2013 г. са утвърдени **781 приемни семейства**, в т.ч. **25** доброволни и **756** професионални. Броят на настанените в тях деца за този период е **1 441**. През 2012 г. са утвърдени 63 доброволни и 583 професионални приемни семейства, като настанените в тях деца за цитирания период са 1 144.

Към 31.12.2013 г. в Регистъра на утвърдените приемни семейства са вписани **1 955 семейства**, от които **128 доброволни** и **1 827 професионални**. Общият брой на децата, настанени в приемни семейства и пребиваващи в тях към 31.12.2013 г. е **1 943**.

Наблюдава се увеличаване в броя на професионалните приемни семейства, както и на настанените в приемно семейство деца. Професионалната приемна грижа се утвърждава като социална услуга, предоставяща качествени грижи за деца в риск. През последните години приемната грижа в страната се развива изключително динамично както на практика така и на ниво правна уредба. С последните нормативни промени се прецизира и усъвършенства социалната услуга „приемна грижа“, което доведе до повишаване на нейния обхват и качество.

Изпълнението на проект „И аз имам семейство“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, създава иновативни възможности за създаване и реализиране на устойчив модел на развитие на социалната услуга „приемна грижа“. В процес на реализиране са основните цели и задачи заложи в проекта, поради което все повече деца намират сигурна семейна среда.

Развитие на приемната грижа 2012 - 2013 г.

Акцентът в **процедурата по осиновяване** се измести от „избор на дете за семейството“ в „избор на подходящо семейство за детето“, като целта е да се гарантират правата и интересите на децата, които предстои да бъдат осиновени.

Общият брой на осиновените деца, с влязло в сила съдебно решение, през 2013 г. е **737**. Служителите от ОЗД осъществяват наблюдение на детето в двугодишен срок след осиновяването.

В Наредба № РД-07-7 / 05.10.2010 г. за условията и реда за водене и съхраняване на регистрите за пълно осиновяване има раздел „Специални мерки за осиновяване на дете със здравословен проблем, специални нужди или на възраст над седем години“. С него се дава възможност да се предприемат необходимите действия спрямо деца, за

които в 6-месечния срок от вписването им в Регистъра за деца, Съветът по осиновяване не е определил подходящ осиновяващ или никой от определените, не по-малко от трима осиновяващи, не е подал молба за осиновяване на конкретното дете, или когато въпреки положените усилия не е възможно да бъде определен подходящ осиновяващ за детето.

През месец април 2013 г., експерти от АСП взеха участие в работна група за актуализиране и допълване на Програмата за обучение на осиновяващи при условията на пълно осиновяване, утвърдена със заповед на Министъра на труда и социалната политика.

Деца на улицата

С цел оптимизиране работата на отделите „Закрила на детето”(ОЗД) по случаи на **деца, извършващи просия и деца на улицата**, както и в допълнение на писма с изх. № 9100-182/26.07.2006 г.; № 9100-38/29.01.2007 г. и № 9100-205/05.08.2010 г., от Агенция за социално подпомагане е изпратено указателно писмо с № 9103/40 от 03.09.2012 година. Указано е организирането на процеса за извършване на регулярни обходи в териториалния обхват на всяка дирекция „Социално подпомагане” (ДСП), с цел идентифициране на деца на улицата и деца, извършващи просия.

Обобщената информация за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2013 г. е следната:

- В страната са проведени общо **4 417** акции за установяване на просещи деца;
- От началото на календарната 2013 г. са регистрирани общо **116** случая на деца, извършващи просия;
- Спрямо **66** от тях са предприети мерки за закрила;
- Общият брой на децата, извършващи просия, вписани в регистрите на деца, нуждаещи се от специална закрила е **1 459** за цялата страна.

От месец септември 2010 г. към Дирекция „Социално подпомагане”-Младост, София, е създадено и функционира Специализирано звено за мобилна работа с деца на улицата, което е с 24-часов режим на работа.

Случаите на **деца, жертви на трафик**, активно се наблюдават от ОЗД за период от една година, с цел оказване на необходимата подкрепа и предотвратяване на ново въвличане на децата в трафик, както и предотвратяване на възможността други деца от семейството да бъдат въвличени в този процес. По преценка на социалния работник, периодът на наблюдение може да се удължи, в зависимост от спецификата на конкретния случай.

През 2013 г. за наблюдаваните от ОЗД деца-жертви на трафик и/или репатрирани от чужбина, в АСП е налична следната информация:

- за първо тримесечие на 2013 г. - наблюдавани са **47 деца**;
- за второ тримесечие на 2013 г. - наблюдавани са **58 деца**;
- за трето тримесечие на 2013 г. - наблюдавани са **57 деца**;
- за четвърто тримесечие на 2013 г. - наблюдавани са **57 деца**.

През 2013 г. от чужбина в страната са върнати **28 български деца**. Трябва да се отбележи, че не всички репатрирани деца и децата, наблюдавани от ОЗД, са жертва на трафик. Част от тях са били непридружени или са върнати в страната, поради обстоятелството, че в чуждите страни са идентифицирани рискови обстоятелства за тях: отглеждани са в рискова среда с неподходящи битово-хигиенни условия, negliжирани, изоставени от родителите си или от лицата ангажирани с грижи за тях и т.н.

ПРОГРАМА „ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО ЧРЕЗ ПРЕХОД ОТ ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ГРИЖИ КЪМ АЛТЕРНАТИВНИ ГРИЖИ В СЕМЕЙНА СРЕДА”

Целта на Програмата е оказване на финансова подкрепа на семействата и е в съответствие и изпълнение на принципите за закрила - отглеждане на децата в семейна среда. Финансовата подкрепа е част от работата по превенция на изоставянето, реинтеграция, настаняване на деца в семейства на роднини и близки, настаняване в приемни семейства.

За 2013 г. са отчетени средства в размер на **11 227 026 лева** за дейностите по Закона за закрила на детето за **5 602 средномесечен брой случаи**. За възнаграждения и осигурителни вноски на професионални приемни семейства са изплатени **4 572 108 лева**.

За отчетния период от месец януари до месец декември 2013 г. информацията е следната:

- за превенция на изоставянето са отпуснати помощи за **66 средномесечен брой случаи**;
- за реинтеграция на деца са отпуснати помощи за **20 средномесечен брой случаи**;
- за деца, настанени в семейство на роднини или близки са отпуснати помощи за **4 420 средномесечен брой случаи**;
- за деца, настанени в приемни семейства са отпуснати помощи за **1 096 средномесечен брой случаи**.

За сравнение, към 31.12.2012 г. са отчетени средства в размер на 10 286 622 лева за 5 382 средномесечен брой случаи. За отчетния период януари – декември 2012 г. информацията е следната: за превенция на изоставянето са отпуснати помощи за 80 средномесечен брой случаи; за реинтеграция на деца - за 20 средномесечен брой случаи; за деца настанени в семейството на роднини или близки са отпуснати помощи за 4 338 средномесечен брой случаи; за деца настанени в приемни семейства през 2012 г. отпуснатите помощи са за 945 средномесечен брой случаи.

При направения сравнителен анализ между двата отчетни периода е видно, че през 2013 г. средномесечният брой случаи, при които е оказана финансова подкрепа за отглеждане на дете в семейна среда, се е увеличил с 220 спрямо 2012 година.

По програмата за закрила на децата се реализират приоритетите на държавната политика за деца, регламентирани в законовата и нормативната уредба.

Годишен приоритет

Създаване на условия за повишаване качеството на социалните услуги в специализираните институции и социалните услуги в общността и осигуряване достъпност на социалните услуги.

Към 31.12.2013 г. на територията на страната функционират **572 социални услуги** като държавно делегирана дейност:

Специализирани институции:

- 27 дома за възрастни хора с умствена изостаналост (ДВХУИ), с капацитет 2 137 места;

- 13 дома за възрастни хора с психични разстройства (ДВХПР), с капацитет 1 036 места;
- 21 дома за възрастни хора с физически увреждания (ДВХФУ), с капацитет 1 315 места;
- 4 дома за възрастни хора със сетивни нарушения (ДВХСН), с капацитет 133 места;
- 14 дома за възрастни хора с деменция (ДВХД), с капацитет 825 места;
- 81 дома за стари хора (ДСХ), с капацитет 5 593 места.

Социални услуги в общността:

- 71 центрове за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ), с общ капацитет 2 277 места;
- 65 дневни центрове за възрастни хора с увреждания (ДЦВХУ), с общ капацитет 1 740 места;
- 50 дневни центрове за стари хора с общ капацитет 1 304 места;
- 7 социални учебно-професионални центрове (СУПЦ), с общ капацитет 447 места.

Социални услуги - резидентен тип:

- Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица – 53, с капацитет 677 места;
- Наблюдавано жилище - 17, с капацитет 104 места;
- Приюти – 2, с капацитет 70 места;
- Защитено жилище – 119, с капацитет 1 061 места;
- Преходно жилище – 11, с капацитет 100 места;
- Кризисен център за лица – 4, с капацитет 45 места;
- Център за временно настаняване – 13, с капацитет 625 места.

• **Разкритите нови социални услуги през 2013 г. са:**

7 социални услуги в общността с общ капацитет 130 места

- ДЦВХФУ - с. Величково, община Пазарджик, област Пазарджик; капацитет 20 места;
- ДЦВХФУ - Сливен; капацитет 15 места;
- ЦСРИ - Банско, област Благоевград; капацитет 15 места;
- ЦСРИ - Поморие, област Бургас; капацитет 20 места;
- ЦСРИ - с. Щръклево, община Русе, област Русе; капацитет 20 места;
- ЦСРИ - Цар Калоян, област Разград; капацитет 20 места;
- ЦСРИ - с. Крушуна, община Летница, област Ловеч; капацитет 20 места.

24 социални услуги в общността – резидентен тип, с общ капацитет 333 места

- Наблюдавано жилище - Видин; капацитет 4 места;
- Преходни жилище за възрастни хора с умствена изостаналост (2 бр.) - с. Куделин, община Брегово, област Видин; общ капацитет 20 места;
- Защитено жилище за възрастни хора с умствена изостаналост - Видин; капацитет 6 места;
- Защитено жилище за възрастни хора с умствена изостаналост (2 бр.) - Банско, област Благоевград; общ капацитет 16 места;
- Център за временно настаняване (2 бр.) - Бургас; общ капацитет 30 места;

- ЦНСТ за стари хора – с. Крушуна, община Летница, област Ловеч; капацитет 15 места;
- ЦНСТ за възрастни хора с психични разстройства - Лом, област Монтана; капацитет 15 места;
- ЦНСТ за възрастни хора с психични разстройства (2 бр.) - с. Батошево, община Севлиево, област Габрово; общ капацитет 23 места;
- ЦНСТ за възрастни хора с умствена изостаналост - с. Репляна, община Чупрене, област Видин; капацитет 14 места;
- ЦНСТ за възрастни хора с умствена изостаналост - с. Пчелина, община Разград, област Разград; капацитет 15 места;
- ЦНСТ за възрастни хора с физически увреждания - Брезник, област Перник; капацитет 15 места;
- ЦНСТ за възрастни хора с физически увреждания - Неделино, област Смолян; капацитет 10 места;
- ЦНСТ за възрастни хора с физически увреждания (2 бр.) - с. Столът, община Севлиево, област Габрово; общ капацитет 30 места;
- ЦНСТ за възрастни хора с физически увреждания (2 бр.) - Цар Калоян, област Разград; общ капацитет 20 места;
- ЦНСТ за възрастни хора с деменция - с. Места, община Банско, област Благоевград; капацитет 15 места;
- ЦНСТ за възрастни хора с деменция - с. Ново село, община Ново село, област Видин; капацитет 15 места;
- ЦНСТ за възрастни хора с деменция - Разлог, област Благоевград; капацитет 10 места;
- Приют за лица – Русе; капацитет 60 места.

• **През 2013 г. е увеличен капацитета на 2 социални услуги в общността с общо 9 места, които са:**

- ЦСРИ - Силистра; от 20 на 25 места;
- ДЦВХУ - Разлог, област Благоевград; от 20 на 16 места.

• **На 19 социални услуги в общността е намален капацитета през 2013 г. - с общо 153 места, както следва:**

- ЦСРИ - Стралджа, област Ямбол; от 50 на 35 места;
- ЦСРИ - Угърчин, област Ловеч; от 20 на 15 места;
- ЦСРИ - Силистра; от 20 на 15 места;
- СУПЦ - Главиница, област Силистра; от 57 на 50 места;
- ДЦСХ - с. Ковачица, община Лом, област Монтана; от 40 на 35 места;
- ДЦСХ - Търговище, от 30 на 24 места;
- ДЦСХ - Пловдив; от 20 на 15 места;
- ДЦСХ - с. Голема Раковица, община Елин Пелин, София област; от 30 на 25 места;
- ДЦСХ - Сунгурларе, област Бургас; от 20 на 12 места;
- ДЦСХ - Варна; от 20 на 10 места;
- ДЦСХ - Хасково; от 30 на 20 места;
- ДЦСХ - Монтана; от 24 на 8 места;
- ДЦВХУ - Перник; от 48 на 36 места;
- ДЦВХУ - Пловдив; от 50 на 45 места;
- ДЦВХУ - Търговище; от 24 на 20 места;

- ДЦВХУ - Разград; от 30 на 25 места;
- ДЦВХУ - Брацигово, област Пазарджик; от 20 на 15 места;
- ДЦВХУ - Варна; от 45 на 35 места;
- ДЦВХУ - с. Звъничево, община Пазарджик, област Пазарджик; от 40 на 30 места.

- **Закрити са 3 социални услуги в общността, с общ капацитет 95 места, както следва:**

- + ДЦСХ - Брезник, област Перник; капацитет 40 места;
- + ДЦСХ - Ябланица, област Ловеч; капацитет 30 места;
- + СУПЦ - Банско, област Благоевград; капацитет 25 места.

- **Променен е вида на 3 социални услуги в общността:**

- + ДЦДВУ с капацитет 40 места - в ДЦВХУ с капацитет 40 места – Горна Оряховица, област Велико Търново;
- + ДЦСХ с капацитет 30 места - в ДЦВХУ с капацитет 25 места – с. Долна Градешница, община Разлог, област Благоевград;
- + ДЦДУ с капацитет 10 места - в ДЦВХУ с капацитет 10 места – с. Дълбок дол, община Троян, област Ловеч.

- **През 2013 г. е увеличен капацитета на следните социални услуги в общността – резидентен тип за възрастни хора:**

- + Защитено жилище за възрастни хора с умствена изостаналост – с. Куделин, община Брегово, област Видин; от 8 на 10 места;
- + ЦНСТ за възрастни хора с физически увреждания - с. Балей, община Брегово, област Видин; от 10 на 15 места.

- **Променен е вида на 2 социални услуги в общността – резидентен тип:**

- + Център за временно настаняване с капацитет 16 места - в ЦНСТ за възрастни хора с психични разстройства с капацитет 8 места (Русе);
- + Защитено жилище за възрастни хора с умствена изостаналост с капацитет 10 места в ЦНСТ за възрастни хора с умствена изостаналост с капацитет 15 места (с. Куделин, община Брегово, обл. Видин).

- **В изпълнение на процеса по деинституционализация и подобряване качеството на живот в специализираните институции за стари хора и възрастни хора с увреждания през 2013 г. бяха закрити 2 специализирани институции за възрастни хора с увреждания, с общ капацитет 63 места, които са:**

- + ДВХФУ - с. Столът, община Севлиево, област Габрово; капацитет 30 места;
- + ДВХПР - с. Пастра, община Рила, област Кюстендил; капацитет 33 места.

- **Намален е капацитета на 9 специализирани институции за възрастни хора с увреждания и стари хора със 149 места:**

- + ДВХУИ - с. Куделин, община Брегово, област Видин; от 200 на 173 места;
- + ДВХУИ - с. Батошево, община Севлиево, област Габрово; от 75 на 45 места;
- + ДВХУИ - Самуил, обл. Разград; от 101 на 86 места;
- + ДВХПР - с. Ровина, община Смолян, област Смолян; от 100 на 87 места;
- + ДВХД - с. Славянци, община Сунгуларе, област Бургас; от 49 на 40 места;
- + ДСХ - с. Гърчиново, община Опака, област Търговище; от 60 на 45 места;

- ✚ ДСХ - с. Хайредин, област Враца; от 90 на 80 места;
- ✚ ДСХ - Силистра, от 210 на 195 места;
- ✚ ДСХ - Разлог, област Благоевград; от 45 на 30 места.

Агенция за социално подпомага поддържа **Регистър на доставчиците на социални услуги.**

Общият брой на регистрираните **доставчици** на социални услуги към 31.12.2013 година е **665**. През 2013 г. са подадени **247 заявления** за вписване в Регистъра, издадени са **434** удостоверения за предоставяне на социални услуги на **217** доставчици на социални услуги. През отчетния период за изготвени **639 заповеди за заличаване** на регистрацията на доставчици на социални услуги. В резултат на издадените заповеди в електронната система на Регистъра са **заличени 1276 удостоверения за предоставяне на социални услуги на 544 доставчици.**

Изготвени са 298 писма до РДСП и ДСП за връчване на заповеди за заличаване на доставчици на социални услуги от Регистъра, воден от АСП.

Съгласно чл. 61, ал. 3 от Административнопроцесуалния кодекс („Когато адресът на някое от заинтересованите лица не е известен или то не е намерено на посочения от него адрес, съобщението се поставя на таблото за обявления, в Интернет страницата на съответния орган или се оповестява по друг обичаен начин”), за невръчените заповеди са изготвени **94 съобщения** и са публикувани на електронната страница на АСП.

През 2013 г. са изготвени **18 становища, относно жалби** от доставчици на социални услуги, вписани в Регистъра на АСП, във връзка с издадени заповеди за заличаване на регистрацията за предоставяне на социални услуги. С решения на Министъра на труда и социалната политика **всички жалби са отхвърлени** като неоснователни. Броят на обжалваните заповеди съставлява **2,82 %** от всички издадени заповеди.

През отчетния период в АСП са постъпили **отчети на 474 доставчици.** Информацията от представените отчети е отразена в електронната система на Регистъра, воден от АСП.

През отчетната година беше извършен мониторинг на редовността на документите на всички вписани доставчици на социални услуги, в т.ч. на доставчиците, които са спечелили конкурси и предоставят услуги държавно делегирана дейност, както и на такива, предоставящи услугите „Домашен социален патронаж”, „Обществена трапезария”, финансирани от фонд „Социална закрила” към МТСП или по различни проекти и донорски програми.

Указания и методически ръководства по предоставянето на социални услуги в специализираните институции и в общността:

- Разработени са три методически ръководства за условията и реда за предоставяне на социалните услуги „Център за социална рехабилитация и интеграция“, „Защитено жилище” и „Център за настаняване от семеен тип за лица“;

- Участие при разработване промяна на методическото ръководство за условията и реда за предоставяне на социалната услуга „Център за настаняване от семеен тип за деца” в методическо ръководство за условията и реда за предоставяне на социалната услуга „Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи“;

- Изготвени са 24 циркулярни писма и указателни писма до директорите на РДСП и ДСП;

- Проведено е обучение на доставчици на социалната услуга ЦСРИ по новоутвърденото Методическо ръководство за реда и условията за предоставяне на услугата;

- Изготвени са 22 становища, отговори и указания до доставчици на социални услуги и граждани, относно прилагане на нормативната уредба и утвърдените методически ръководства в областта на социалните услуги.

Участие при изготвянето на проекти на нормативни актове, свързани със социални услуги и в разработването на концепции, в реализирането и координирането на програми и стратегии за социална защита и социално включване на рискови групи:

- Участие в 18 междуведомствени работни групи за разработване на нови и промяна на действащи нормативни документи, концепции и стратегии;

- Изготвено становище по проект на Решение на Министерски съвет за приемане на план за действие за изпълнение на заключителните препоръки към РБългария, отправени от Комитета на ООН за премахване на дискриминацията по отношение на жените;

- Участие в работна група за обсъждане на проект на доклад на Световната банка „Смекчаване на икономическото въздействие на застаряването на населението: възможни варианти за България“;

- В работна среща на представители на АСП, МТСП, ДАЗД и МРРБ, относно нови проекти по ОП РЧР;

- Работна среща с представители на Европейската комисия по актуалното състояние на процеса по деинституционализация в РБългария;

- В комисия за защита на проекти към Националния център по наркомании;

- Участие в международна среща по проект INNOVAGE „Иновативните политики за възрастни хора“, организирана от Столична община;

- В работна среща във връзка с лица, носители на хронични трансмисивни инфекции – СПИН, туберкулоза, малария;

- Изготвено е становище за разработване на Наредба за критерии и стандарти за качество на социалните услуги до Изпълнителния директор на АСП и Министъра на труда и социалната политика;

- Предложение до проект „Красива България“ за промяна в Ръководството за дейността, организацията и управлението на проекта;

- Изготвено становище до Фонд „Социална закрила“, относно финансиране на проекти за разкриване на нови социални услуги.

Участия и в:

- международна експертна кръгла маса на тема „Обмен на добри практики във връзка с прилагането на Конвенцията за елиминиране на всички форми на дискриминация по отношение на жените“ – ЦРЧРРИ;

- обучителни семинари на тема „Здравен и социален мениджмънт на лечебни заведения и доставчици на социални услуги“;

- пресконференция в Столична община за представяне на стратегия за социално включване на младите хора с леки интелектуални увреждания;

- среща по проект „Шанс за по-добра възможност“ по ОП РЧР, „Без граници – компонент 1, фаза 2“;

- конференция по проблемите на домашното насилие сред възрастните хора;

- работна среща с председателя на Сдружение за подпомагане на домове за хора с увреждания в чужбина – Германия;

- дискусия за делегираните бюджети на социалните услуги в общността и в специализираните институции;
- комисия за оценка на проекти на програми за психосоциална рехабилитация на лица, които са били зависими или са злоупотребявали с психоактивни вещества;
- конференция на тема „Качество на социалните услуги за хора с увреждания – формалност, реалност или стремеж”, организирана от Фондация Де Пасарел България;
- дискусия, относно дневната кампания на ООН срещу насилието над жените;
- кръгла маса във връзка с разработване на Национален координационен механизъм за помощ от домашно насилие;
- инициативата на Президента на Република България „Подкрепи една мечта” за деца и младежи, напускащи специализирани институции и социални услуги от резидентен тип; подкрепа на децата и младежите за продължаване на образованието си или намиране на работа;
- подпомагане на дейността на Социалната служба в град Хановер, Федерална Република Германия, за интеграция на български имигранти;
- работно посещение във Федерална Република Германия по проект „Трансфер на добри практики и модели за осигуряване на социалното включване на трайно безработни лица”.

Становища относно извършен мониторинг от Инспектората към Изпълнителния директор в различни социални услуги и дирекции „Социално подпомагане”: СУПЦ в Поморие; обществени трапезарии в общините Антоново, Омуртаг и Попово; ДСХ в Разлог; ДСП в Етрополе; ДСХ в Силистра; ДЦСХ в Монтана; ДЦСХ в Омуртаг; ДСХ в с. Гърчиново, община Опака; ДВХПР в с. Ровина, община Смолян; ДЦСХ в Хасково; ДСХ в Хайредин; в 22 институции за хора с физически увреждания; ДВХФУ в с. Преколница, община Кюстендил; във Фондация „Конкордия България”; в 2 ЦСРИ, ДЦВХУ, ЦВН; в 3 СУПЦ(София; с. Бата, община Поморие; с. Овча могила, община Свищов).

Становища относно извършени проверки от Националния превантивен механизъм към Омбудсмана на Република България в: ДВД - с. Горна махала, община Калояново и ДВХУИ –Баня, община Карлово; в ДВХУИ – с. Батошево, община Севлиево и ДВД - Дряново; в ДВХУИ – местност „Качулка”, община Сливен.

През отчетната година са проведени 185 консултации в Приемната на АСП, относно предоставянето на социални услуги и вписване в регистъра на АСП на доставчици, желаещи да предоставят социални услуги и други консултации по телефона (1586 бр.), относно правилното прилагане на законодателството по предоставянето на социални услуги и вписване в Регистъра, воден от АСП.

Изготвяна е информация за Министъра на труда и социалната политика за доставчиците, предоставящи социални услуги на територията на областите Габрово, Видин, Враца, Смолян, Хасково, Ловеч, Разград, Търговище, Шумен, Силистра, Сливен и Ямбол.

Оказвана е социална подкрепа на трима български граждани, пребивавали на територията на Република Гърция и на една българска гражданка, настанена в дом за защита на жертвите на трафик и експлоатация в провинция Пистойя, Италия.

Стратегическа цел:

Да се създадат условия за осигуряване на равни възможности за пълноценен живот на хората с увреждания.

Годишен приоритет:

Насърчаване на равните възможности на хората с увреждания и ограничаване на дискриминацията.

ПРОГРАМА „ИНТЕГРАЦИЯ НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ”

Законът за интеграция на хората с увреждания (ЗИХУ), както и Правилникът за неговото прилагане (ППЗИХУ), имат за цел да създадат гаранции и стимули за интеграция и равнопоставеност на хората със специфични възможности. Законът очертава параметрите на социално-икономическата защита за хората с трайни увреждания.

1. Месечни добавки за социална интеграция.

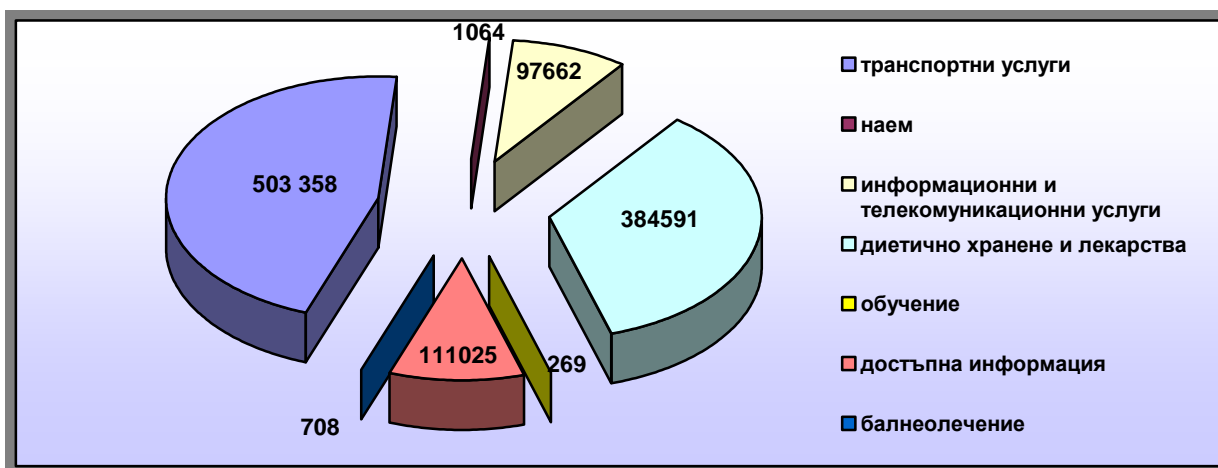
За периода януари - декември на 2013 г. по реда на ППЗИХУ е оказана подкрепа на **509 170 лица**, в т.ч. **20 147 деца с увреждания**. За отпуснатите месечни добавки за социална интеграция са изплатени **138 860 190 лева**.

За 2012 г. по реда ППЗИХУ е оказана подкрепа на 495 981 лица, в т.ч. 19 149 деца с увреждания. За отпуснатите месечни добавки за социална интеграция са изплатени 128 450 017 лева.

През отчетния период на 2013 г. е налице увеличение в средномесечния брой на лицата, на които е оказана подкрепа с **13 189 лица**.

Съобразно вида на добавката за социална интеграция са подпомогнати следния брой лица:

2. Медицински изделия и помощни средства, приспособления и съоръжения (МИПСПС).

С направените изменения в Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания (обн. в ДВ, бр. 38/2011 г., в сила от 01.06.2011 г.), има промяна в реда за предоставяне на целевите помощи. Нововъведеният начин е свързан с режима за изплащане на целева помощ за изработване, покупка и/или ремонт на помощни средства, приспособления и съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания.

За 2013 г. са изплатени **41 599 123 лв.** за медицински изделия и помощни средства, приспособления и съоръжения. За 2012 г. са изплатени 30 412 334 лева.

За отчетният период на 2013 г. изплатени **57 510 лв.** за покриване на пътни разходи в страната за **1 946 лица**, получили МИПСПС по чл. 39 от ППЗИХУ.

3. Целеви помощи за преустройство на жилище и покупка и приспособяване на лично моторно превозно средство.

През 2013 г. **3 лица с увреждания** са подпомогнати с целева помощ за покупка и приспособяване на лично моторно превозно средство, а с целева помощ за преустройство на жилище **са подпомогнати 9**.

За сравнение, през 2012 г. с целева помощ за покупка и приспособяване на лично моторно превозно средство са подпомогнати 4 лица с увреждания, а с целева помощ за преустройство на жилище са подпомогнати 8 лица с увреждания, които се придвижват с инвалидни колички.

НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОСВОБОЖДАВАНЕ НА ЛИЦА С ТРАЙНИ УВРЕЖДАНЯ ОТ ВИНЕТНИ ТАКСИ ПРИ ПОЛЗВАНЕ НА РЕПУБЛИКАНСКИТЕ ПЪТИЩА

В съответствие с разпоредбата на чл. 10в от Закона за пътищата, лицата с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и лицата или семействата, отглеждащи деца с трайни увреждания до 18-годишна възраст и до завършване на средното образование, но не по-късно от 20-годишна възраст, се освобождават от заплащане на винетна такса за един лек автомобил – тяхна собственост или съпругеска имуществена общност, с обем на двигателя до 2 000 куб. см. и мощност до 117,64 kW (160 к.с.) по ред, определен с наредба на Министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и Министъра на труда и социалната политика. Редът и условията за предоставяне на винетните стикери са разписани в Наредба № Н-19 от 2 декември 2008 година.

С Решение № 2847 от 27 февруари 2012 г., Върховният административен съд (ВАС) отмени чл. 2, ал. 4, т. 4 от тази наредба в частта, относно изрза „... на лицето с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане, както и ...“ във връзка, с което е сформирана междуведомствена работна група, която разработи Проект за изменение на Наредба № Н-19 от 2 декември 2008 година. Промените в Наредбата са обнародвани в ДВ, брой 54 от 17.07.2012 година.

До 31.12.2013 г. чрез дирекциите “Социално подпомагане” **161 086 лица** с увреждания са получили безплатни винетки, а за 2012 г. лицата са 149 022.

Със Заповед № РД 01-949/12.12.2013 г. на Министъра на труда и социалната политика е създадена междуведомствена работна група, която да разработи Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-19 от 02.12.2008 г. за условията и реда за освобождаване на лица с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и лица или семейства, отглеждащи деца с трайни увреждания до 18-годишна възраст и до завършване на средно образование, но не по-късно от 20-годишна възраст от винетни такси при ползване на републиканските пътища, в изпълнение на т. 82 от Втори пакет мерки за намаляване на регулаторната тежест, приет с Решение № 635 от 22.10.2013 г. на Министерския съвет.

Във връзка с изпълнение на годишните задачи от Оперативния план за 2013 г., свързани с усъвършенстване на нормативната уредба за интеграция на хората с увреждания са инициирани следните предложения за промяна на нормативните актове:

- Изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания;
- Разработване на Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-19 от 2 декември 2008 г. за условията и реда за освобождаване на лица с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и лица или семейства, отглеждащи деца с трайни увреждания до 18-годишна възраст и до завършване на средно образование, но не по-късно от 20-годишна възраст от винетни такси при ползване на републиканските пътища, съгласно Заповед № РД01-949 от 12.12.2013 г. на Министъра на труда и социалната политика.

През 2013 година експерти от Агенцията за социално подпомагане са участвали и в работни групи:

- Междуведомствени работни групи за:
 - Изготвяне на предложения за оптимизиране на нормативната уредба с оглед интегриране на програмите за психосоциална рехабилитация на употребяващите наркотици в системата от социални и здравни услуги.
 - Координация на Плана за действие, съдържащ мерки за привеждане на нормативната уредба и политиките в областта на хората с увреждания, в съответствие с разпоредбите на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от Република България (2013-2014 г.), създадена със Заповед № РД-186 от 28.02.2013 г. на Министъра на труда и социалната политика.
 - Разработване на Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-19 от 2 декември 2008 г. за условията и реда за освобождаване на лица с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и лица или семейства, отглеждащи деца с трайни увреждания до 18-годишна възраст и до завършване на средно образование, но не по-късно от 20-годишна възраст от винетни

такси при ползване на републиканските пътища, съгласно Заповед № РД01-949 от 12.12.2013 г. на Министъра на труда и социалната политика.

- Разработване на Концепция по чл. 19 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, сформирана на основание Заповед № РД01-584 от 26.07.2013 г. на Министъра на труда и социалната политика.

- Изготвяне на първоначалния доклад на Република България по прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, сформирана на основание Заповед № РД01-765 от 15.10.2013 г. на Министъра на труда и социалната политика.

- Участие във вътрешноеведомствени работни групи за:

- Актуализиране Хартата на клиента.
- Разработване на проект за изменение и допълнение на Правилата за отпускане и изплащане на социални помощи от дирекциите „Социално подпомагане” и Наръчник на Агенцията за социално подпомагане по Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, утвърден със Заповед №РД01-1023 от 08.10.2012 година.

- Актуализиране на Вътрешните правила, регламентиращи организацията на документооборота в Централно управление на Агенцията за социално подпомагане и Вътрешните правила за информационно-деловодната дейност и документооборота в териториалните поделения на АСП.

С цел уеднаквяване на практиката през 2013 г. са изготвени 16 указателни писма по прилагане на нормативната уредба, регламентиращи социалната рехабилитация и интеграцията на хората с увреждания до териториалните структури. Изготвени са и: 446 преписки, свързани със социалната рехабилитация и интеграцията на хората с увреждания, военноинвалидите и военнопострадалите; 51 писма с методически указания до териториалните поделения; 62 становища и предложения за усъвършенстване на нормативната уредба, касаеща социалната рехабилитация и интеграцията на хората с увреждания, военноинвалидите и военнопострадалите; 77 информации и анализи, отчитащи изпълнението на нормативните актове, касаещи социалната рехабилитация и интеграцията на хората с увреждания, военноинвалидите и военнопострадалите, след настъпването на изменения; 8 броя доклади, отчитащи изпълнението на нормативните актове след настъпването на изменения.

Стратегическа цел:

Да се осигурят условия, допринасящи за гарантирането на постоянен достъп до социална сигурност на българските граждани, упражняващи правото си на свободно движение в ЕС и ЕИП.

Годишен приоритет:

Повишаване ефективността при осъществяваната дейност по реализиране обмена на данни между отделните компетентни институции в ЕС и в Република България (АСП, НОИ, НЗОК и НАП) в качеството им на точки за достъп с цел реализиране социалните права на гражданите в рамките на ЕС.

Дейностите, осъществявани през 2013 г. във връзка с реализирането на обмена на данни между отделните компетентни институции в ЕС и в България (АСП, НОИ, НЗОК и НАП), в качеството им на точки за достъп с цел реализиране социалните права на гражданите в рамките на ЕС и повишаване качеството на административното обслужване са следните:

- Осъществяване на сътрудничество и обмен на информация с компетентните

органи на страните членки на Европейския съюз чрез обработка и водене на текущата кореспонденция във връзка с обмена на информация за семейни обезщетения и дългосрочна грижа, съгласно действащите регламенти за социална сигурност. В тази връзка, общият брой на обработените и изпратени по надлежен ред формуляри и писма за 2013 г. е 4 371;

- Координиране на дейността на дирекциите "Социално подпомагане", относно обмена на информация за получавани от лицата семейни обезщетения и разрешаване на възникналите във връзка с нея казуси;

- Осъществяване на методическа дейност по прилагане на регламентите за социална сигурност и изготвяне на становища по възникнали казуси и въпроси, относно приложимото законодателство на определена държава членка, когато отделните членове на семейството са свързани с правопорядъка на повече от една страна и при възникнали въпроси от страна на служителите от дирекциите „Социално подпомагане” в случаи на предоставяне от гражданите на преносими документи, както и относно попълване съдържанието на конкретните формуляри;

- Изготвяне на писмени отговори на граждани по електронната поща на АСП на отправени от тях запитвания и въпроси в областта на социалната сигурност, като броят на обслужените през 2013 г. лица е 3 500;

- Провеждане на консултации и обмяна на сведения с териториалните поделения на АСП, посредством различни канали за достъп до информация и с всички заинтересовани.

Годишен приоритет:

Създаване условия за повишаване нивото на компетентост на служителите от Агенцията за социално подпомагане във връзка със структурираните електронни документи за обмен на данни и информизиране на гражданите за техните социални права в рамките на ЕС.

Броят на обучените служители от териториалните поделения на Агенцията за социално подпомагане във връзка с попълване на новите структурирани електронни документи за обмен на данни към 31.12.2013 г. е 120 и е оказана методическа помощ на 2 000 при попълване на формулярите.

Обезпечен е административният капацитет с оглед предстоящото въвеждане на електронен обмен на данни и необходимостта от опериране със системата WEBIC по прилагане на Регламентите.

Стратегическа цел:

Да се осигури максимална усвояемост на средствата по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”.

Годишни приоритети:

Създаване условия за своевременно договаряне на средствата по ОП РЧР. Създадени условия за качествена оценка, ефективно наблюдение и контрол при изпълнението на ОП РЧР. Осигуряване на публичност на ОП РЧР.

Една от основните цели е свързана с ефективното усвояване на средствата по изпълнение на мерките по Приоритетна ос 5 „Социално включване и насърчаване на социалната икономика” от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”.

Средствата от Европейския социален фонд се насочват към:

- Развитие на социалната икономика;
- Развитие на социални услуги за превенция на социалното изключване и преодоляване на неговите последици, с акцент върху услугите в общността;
- Повишаване на работоспособността на населението чрез по-добро здраве.

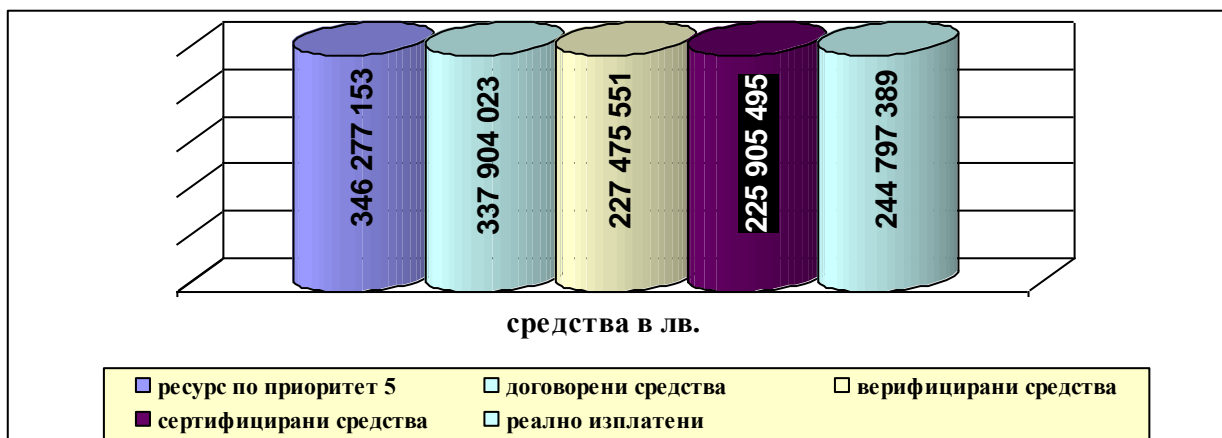
Общият бюджет на Приоритетна ос 5 след промяна в Оперативната програма е **346 277 153 лв.** – 14,6 % от бюджета на ОП РЧР.

На 13-то заседание на Комитета за наблюдение на ОП РЧР е предложена нова промяна и допълнително през 2014 г. към Приоритетна ос 5 ще бъдат прехвърлени **27 891 890 лв.** към процедура “Алтернативи”. Общият бюджет по оста ще бъде **374 169 043 лв.** или 15.76 % от бюджета на цялата оперативна програма.

До момента Агенцията за социално подпомагане е обявила общо 21 процедури, насочени към подкрепа на уязвими групи.

Получени са 1 556 проектни предложения и са сключени 881 договора, което е 56.6 % спрямо броя на получените проекти.

Договорени са **337 904 023,64 лв.** или повече от **98 %** от ресурса и са верифицирани **227 475 551,39 лв.** – повече от **67 %** от договорените; сертифицирани са разходи за **225 905 495,85 лева**. Реално изплатените средства към 31.12.2013 г. са в размер на **244 797 389,64 лева**.

Мерките, които се финансират имат основната задача да увеличат обема и многообразието на социалните услуги в страната. Възможностите на Оперативната програма се използват за постигане на устойчива промяна в подхода за грижа към уязвимите групи и се насочват към тези групи, които поради различни причини не са в състояние да се обслужват сами, да се реализират чрез труда си или имат нужда от подкрепа за независим и активен живот. Изпълнението на тази програма стартира през месец юли 2007 година.

ОПЕРАЦИИ, СТАРТИРАЛИ ПРЕЗ 2013 Г.

През 2013 г. е обявена една процедура за безвъзмездна финансова помощ – процедура за директно предоставяне BG051PO001-5.2.15 „Шанс за щастливо бъдеще”: Компонент 2 – „Разкриване на иновативни интегрирани услуги за деинституционализация и превенция на изоставянето на деца от 0 до 3 години”; бюджет - 4 800 000 лева.

През 2013 г. по Приоритетна ос 5 са подписани общо 66 договора по 4 процедури, обявени през 2012 г.:

- по две процедури за подбор на проекти:
 - BG051PO001-5.1.04 „Помощ в дома” - 1 договор¹, на стойност 188 099152 лв;
 - BG051PO001-5.2.13 „Живот в общността” - 25 договора, на обща стойност 3 751 806,67 лева.
- по процедури на директно предоставяне:
 - BG051PO001-5.2.12 „Да не изоставяме нито едно дете” – Компонент 2 - 32 договора, на обща стойност 9 916 313,09 лв.;².
 - BG051PO001-5.2.15 "Шанс за щастливо бъдеще": Компонент 2 – „Разкриване на иновативни интегрирани услуги за деинституционализация и превенция на изоставянето на деца от 0 до 3 години”. Сключени са 8 договора на обща стойност 4 690 745,14 лева.

С решения на Комитета за наблюдение е увеличен бюджетът на процедура за директно предоставяне BG051PO001-5.2.09 „Алтернативи” с 52 675 207,48 лева. Сумата е договорена през 2013 година. След промяната на бюджета, общата стойност на проекта към 2013 г. възлиза на 123 115 034 лева.

През 2013 г. от бюджета на Приоритетна ос 5 са финансирани и 3 договора на обща стойност 1 466 507,99 лв. по процедурата на директно предоставяне BG051PO001-5.2.14 „Интегра”, която е регистрирана по 4 приоритетни оси на ОП РЧР и по която Договарящ орган е МТСП чрез ГД ЕФМПП.

Общо договорените средства през 2013 г. са на стойност **20 013 472,41 лв.**, като в тази сума е включена стойността на 3 договора по схема BG051PO001-5.2.14 „Интегра”³, финансирани с ресурс от Приоритетна ос 5 на Оперативната програма. По-голямата част от договорите стартираха изпълнение през 2013 година.

ПРОГРАМИ, ОСЪЩЕСТВЯВАНИ ПРЕЗ 2013 Г.

Мерките по операция „Алтернативи” са в принос за преодоляване на ключовите предизвикателства, идентифицирани в Националния доклад по стратегиите за социална закрила и социално включване на Република България за периода 2008-2010 г. и са в съответствие с приоритетите на България в областта на социалните услуги, като част от политиката за развитие на дългосрочната грижа, формулирани в Националния доклад. Извършен е анализ на финансовия ресурс на общините (районите)-партньори, състоянието на банките с лични асистенти, броя на обслужваните потребители и списъци с чакащи кандидат-потребители. Въз основа на този анализ през месец ноември 2013 г. е реализиран трети етап за кандидатстване, оценка и подбор на лични асистенти и на потребители в 2/3 от общините (районите)-партньори. Одобрените кандидати за лични асистенти са преминали задължителното обучение през месец декември 2013 година. Съответните общини (райони) са актуализирали банките с обучени лични асистенти и списъците с потенциалните потребители на услугата, което е

¹ Общо по процедурата са сключени 162 договора, 161 от които – през 2012 г.

² Процедурата е с няколко срока на кандидатстване. На основание чл.38, ал.3 на ПМС № 121/2007 г. и във връзка с увеличаване размер за 2013 г. и 2014 г. на Единния разходен стандарт за предоставяне на съответната социална услуга в общността, част от бенефициентите по сключените през 2013 г. договори са получили увеличение на предоставената БФП. Стойността на увеличението към 31.12.2013 г. не е отразена в ИСУН.

³ Схема BG051PO001-5.2.14 „Интегра” включва мерки и използва ресурс от 4 приоритетни оси на ОП РЧР и договарящ орган е МТСП чрез ГД ЕФМПП.

предпоставка за допълнително включване на нови ползватели на социалната услуга от началото на 2014 година.

През 2013 г. социална услуга „Личен асистент“ са получили общо **13 322 лица** от целевата група, обслужвани от **12 734 лични асистенти**. Общият брой на потребителите от началото на проекта е **16 543**.

Операция „**Помощ в дома**“ допълва и надгражда услугите „Личен асистент“, „Социален асистент“ и „Домашен помощник“ по схеми, финансирани по ОП РЧР.

Операцията въвежда иновативен модел на територията на цялата страна, като се основава на съществуващи практики и създава реална основа за предоставяне на по-качествени услуги за нуждаещите се лица и по-висока ефективност на разходите за подобен тип услуги. За целите на операцията се използва добрия опит, натрупан по операция „Алтернативи“, като механизмът за оценка и подбор на кандидатите за потребители на дейностите на центровете или звената за услуги в домашна среда се запазва. Синергизмът на мерките между всички финансирани операции ще създаде предпоставка за плавно професионализиране на услугите „Личен асистент“, „Социален асистент“ и „Домашен помощник“ и тяхното децентрализиране ще подкрепи социалното включване на лица в трудоспособна възраст да бъдат активни и да се реализират на пазара на труда.

Демаркацията между програмните инструменти се извършва на ниво конкретен представител на целевата група, като не се допуска финансиране по едно и също време на едни и същи дейности, насочени към едни и същи представители на целевите групи.

През 2013 г. са създадени и функционират 152 звена и 15 центъра за услуги. В тях на **11 567 лица** се предоставят **почасови услуги за лична помощ**, в т.ч. и дейности с медико-социална насоченост, социална подкрепа и включване и извършване на комунално-битови дейности на хора с увреждания и възрастни хора, които имат затруднения в обслужването си.

Наетите като персонал за предоставяне на услугите безработни лица, които не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, са общо **5 403**, в т.ч.: персонал за управление – 203 лица, и 5 200 лица - персонал за извършване на различни почасови социални услуги.

Операции „**Нови възможности**“ и „**Шанс за всички**“ допълват схема „Социално предприемачество - популяризиране и подкрепа на социални предприятия (пилотна фаза)“ по ОП РЧР и схема „Деинституционализация посредством предоставяне на услуги за общността за рискови групи“ по Програма ФАР, като се разширяват възможностите за лица от уязвими социални групи.

Операция „**Нови възможности**“ подкрепя процеса на развитие на социалната икономика и създаване на социален капитал чрез подкрепа на общините за осигуряване на заетост и активност на лица от рискови групи. В резултат от успешната реализация на Схемата е осигурена защитена заетост на лица от целевите групи, оборудвани са и са адаптирани нови работни места за тях, проведени са обучения за хората в неравностойно положение в специализирана работна среда с цел придобиване на умения за активно поведение и самостоятелност, и са създадени работни места за специалисти в сектора на социалната икономика.

През 2013 г. по операцията са разкрити и функционират 20 социални предприятия, разпределени по типове, както следва:

- Социални предприятия – обществени перални – за целите на общинските

социални заведения – болници, специализирани институции, социални услуги в общността, детски ясли и градини и др.;

- Социални предприятия за обществено хранене – обществени трапезарии, столове, домашен социален патронаж;

- Социални предприятия за озеленяване и благоустройство – хигиенизиране, подобряване на околната среда на територията на общините, извършване на ремонтни дейности в имоти общинска собственост, поддръжка на обществени паркове, улици, градини и др.;

- Социални предприятия за извършване на технически дейности в подкрепа на общинската администрация – размножаване и попълване на документи, набор на текст, преводи и др.;

- Социални предприятия за традиционни занаяти – изработка на традиционни български сувенири и произведения, свързани с българския бит и култура.

Броят на лицата, започнали работа в сектора на социалната икономика е **518**.

Операция „**Шанс за всички**” допълва дейностите, които се реализират по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика”, насочени към инвестиции в технологичната модернизация на специализираните предприятия и кооперации за хора с увреждания.

Целта на операцията е да предостави обучения за придобиване или повишаване на професионална квалификация и ключови компетенции на хора с увреждания. Мерките обхванаха и служителите в специализираните предприятия и кооперациите за хора с увреждания като през обучение са преминали всички лица, предвидени в седемте проекта - общо 95 лица. На 27 лица с увреждания, които са обучени и е предвидено да започнат работа, е осигурена и последваща заетост. Осигурени са и 22 наставника за новонаетите хора с увреждания. Създадени са 9 броя системи за развитие на човешките ресурси в специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания. В резултат от изпълнение на операцията са адаптирани 8 работни места със специализиран софтуер за хора с увреждания.

Операция „**Приеми ме**” допълва и подкрепя мерките за деинституционализация и цялостна реформа в грижите за деца в България, като допринася за създаване на модел за развитие на услугата „приемна грижа” на местно ниво. Операцията доразвива и допълва мерките, предвидени в операция „Да не изоставяме нито едно дете”, финансирана от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”. Чрез предвидените мерки ще се допълнят възможностите за реална деинституционализация на деца с увреждания от институциите, попадащи в обхвата на операция „Да не изоставяме нито едно дете.” Операцията допълва мерки, финансирани по ОП РЧР и изведени като приоритети във „Визия за деинституционализацията на децата в Република България” като прилага нов подход за предоставяне на услугата „приемна грижа” и нейното децентрализиране. Операцията допълва мерките, планирани за реструктуриране на ДМСГД, финансирани по взаимнодопълващ начин по Оперативна програма „Регионално развитие” и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”.

В резултат на успешното популяризиране и подобряване на обществените нагласи към услугата „приемна грижа” за 2013 г. на територията на общините-партньори има подадени 790 заявления за приемни родители. Увеличен е броят на приемните семейства - 602 семейства при заложен 500 семейства до края на проекта. От тях 42 са утвърдени за доброволна и 560 - за професионална приемна грижа.

Общият брой 890 настанени деца в приемни семейства за периода 01.01.2013г.- 31.12.2013 г. е разпределен, както следва:

- деца от общността – 360;
- деца от специализирани институции – 375;
- деца от резидентна услуга – 155,

като разпределението по възраст е:

- от 0 до 3 години - 400 деца;
- от 3 до 14 години - 476 деца;
- от 14 до 18 години - 14 деца.

Реализирането на дейностите по проект **„И аз имам семейство“** до момента показва положителни и качествени резултати при предоставянето на децентрализиран модел на услугата „приемна грижа“. Проектът е конкретно ориентиран към повишаване качеството на живот и социалното включване на една от най-уязвимите групи в обществото ни – децата в риск, голяма част от които са деца, настанени в специализирани институции. През 2013 г. 375 деца от специализирани институции са били настанени в приемни семейства, което е повече от 100 % увеличение на този индикатор в сравнение с всички отчетени години досега. За 177 деца е било прекратено настаняването в приемно семейство, като: 45 деца са реинтегрирани в биологичното си семейство; 94 деца са осиновени; 14 са в семейство на близки и роднини; 18 са в резидентна услуга и само 5 деца са върнати в специализирана институция.

Операция **„Живот в общността“** цели да гарантира правото на живот в общността на лица, настанени в домове за деца, лишени от родителска грижа (ДДЛРГ), и на пълнолетни лица с физически увреждания, психични разстройства и умствена изостаналост чрез разкриване на нови форми на социални услуги в общността и налагане на нов вид социална работа, включваща социална защита, реална интеграция, рехабилитация, консултация, посредничество, обучение и пълноценно включване в живота на общността на лицата.

Операцията поставя основите на деинституционализацията на деца, настанени в ДДЛРГ, в съответствие с приетата от Министерски съвет „Визия за деинституционализацията на децата в Република България“ и Плана за действие към нея, и се реализира в 2 компонента:

- Компонент 1 – Социални услуги в подкрепа на социалното включване на лица, настанени в Домове за деца, лишени от родителска грижа (ДДЛРГ);
- Компонент 2 – Социални услуги за лица с физически увреждания, психични разстройства и умствена изостаналост, чакащи настаняване в специализирана институция.

В края на 2013 г. са разкрити и функционират 10 резидентни услуги за хора с увреждания над 18 г. и 4 дневни услуги за хора от общността. От тях едно наблюдавано жилище е по Компонент 1 на операцията, останалите услуги са по Компонент 2.

Операция **„Шанс за щастливо бъдеще“** цели да създаде и реализира устойчив модел за трайна деинституционализация на децата от 0 до 3-годишна възраст, настанени в Домове за медико-социални грижи за деца (ДМСГД), чрез предоставяне на интегрирани здравно-социални услуги за подкрепа на семейството и превенция на риска от изоставяне на деца чрез следните мерки:

- Реализиране на модели за качествена грижа за децата от 0 до 3-годишна възраст, приоритетно ориентирани към превенция на изоставянето;

- Прилагане на модели за ранна интервенция за подкрепа на семейството, с цел предотвратяване на изоставянето на деца в ранна детска възраст и настаняването им в резидентни услуги;

- Развиване на иновативни интегрирани социални услуги в общността, включително и специализирани резидентни услуги за деца с тежки увреждания на възраст от 0 до 3 години.

За реализиране на операцията се използва по взаимодопълващ начин финансов ресурс по две оперативни програми - Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” и Оперативна програма „Регионално развитие”. Операцията е планирана в контекста на тези последователни действия, като за постигане на общата цел същата се реализира поетапно в два взаимодопълващи се компонента.

В рамките на **Компонент 1 „Подготовка за реструктуриране на ДМСГД“** се извършва целенасочена подготвителна дейност за реалното реструктуриране на пилотните ДМСГД и са препоръчани конкретните услуги или комбинация от тях за всяка реструктурирана сграда. В рамките на проекта са интегрирани следните мерки:

- планиране на подходящите услуги в пилотните ДМСГД, обект на реструктуриране;

- подготовка за извеждане на децата от институциите;

- комуникиране на процеса и целенасочени мотивационни и информационни дейности за привличане на заинтересованите страни в негова подкрепа.

В хода на изпълнение на дейностите по проекта са разгледани различни инструменти за оценки на деца в България, като е изготвен инструмент за оценка на ресурси на ДМСГД, както и методика за оценка на деца и семейства. Местните координатори работят по създаване на подкрепяща среда със заинтересованите страни по места. За успешното реструктуриране на ДМСГД са предприети действия за насърчаване на работата по превенция на изоставянето на ниво родилен дом. Регионалните здравни инспекции ежемесечно провеждат здравно-образователни мероприятия сред общността и се оказва методическа подкрепа на медицинските работници в родилните отделения на пилотните общини.

Изготвени са 201 актуализирани оценки на потребностите на всяко дете и са актуализирани и обогатени индивидуалните планове за действие и грижа. Изготвени са 187 оценки на семействата. Също така са разработени анализи за подготовка на реструктуриране на ДМСГД в 8-те пилотни общини, включващи:

- Анализ на причините за настаняване на децата в ДМСГД;
- Анализ на наличните здравни и социални услуги в областта;
- Анализ на ресурсите на ДМСГД.

Извършена е необходимата подготовка за извеждане на децата. В процеса на изпълнение на проекта са реинтегрирани 33 деца. Ежемесечно се проследява реинтеграцията на децата от пилотните ДМСГД. Извършени са 736 посещения на семействата, във връзка с оценките и реинтеграцията.

Планирани са най-подходящите услуги, съобразно актуалните нужди на съответната община, които да заменят съществуващите специализирани институции (ДМСГД), с интегрирани услуги, спомагащи за отглеждането на децата в семейна или близка до семейната среда.

За обезпечаване на функционирането на новите иновативни услуги са разработени 5 броя методологии за: Семейно-консултативен център, Дневен център за деца с увреждания, Център за ранна интервенция, Специализирана резидентна грижа за деца до 7 години с потребност от постоянни здравни грижи и Център по психично здраве. Изготвени са и 8 актуални регионални планове за деинституционализация на

децата от целевата група от пилотните институции. Продължава работата и в посока за нормативното регламентиране на новите интегрирани здравно-социални услуги с експерти от МТСП, АСП, ДАЗД и НПО сектора.

Операция **„Съпричастност“** създава предпоставки за активно социално включване на хората с увреждания посредством популяризиране и реално приложение на политиките за равни възможности и социално включване. В резултат от изпълнението на операцията са създадени 12 и са подкрепени 6 съществуващи центъра за подкрепа на хора с увреждания. До края на 2013 г. са отчетени 11 обществени информационни кампании, като населението обхванато от тях е 100 805 души, 64 лица са започнали работа в сектора на социалната икономика и 32 лица са преминали от сектора на социалната икономика към реалния пазар на труда, вследствие на предоставени интегрирани социални услуги.

Операция **„Да не изоставяме нито едно дете“** - Компонент 2: „Разкриване на социални услуги в общността“.

Целта на цялата операция е реализирането на устойчив модел за деинституционализация на деца с увреждания, настанени в специализирани институции за деца. Реализира се в два компонента, в условията на допълняемост между Оперативна програма „Регионално развитие“ и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Дейностите по схемата се реализират поетапно в Компонент 1 – „Планиране на мерки за деинституционализация“ и Компонент 2 – „Разкриване на социални услуги в общността“. В рамките на изпълнението на втория компонент поетапно се разкриват идентифицираните като подходящи да удовлетворят нуждите на всяко едно от децата социалните услуги, за които е изградена подходящата инфраструктура със средства от Оперативна програма „Регионално развитие“ и Програмата за развитие на селските райони. От месец февруари 2013 г. до края на 2013 г. по Компонент 2 са сключени 32 договора, като през годината има реална деинституционализация на 24 деца с увреждания.

Операция **„Здравни информационни кампании“** създава механизми за подобряване трудоспособността, повишаване продължителността на активния трудов живот на населението и поддържане на здрава работна сила чрез повишаване нивото на знания, умения и мотивация за здравословен начин на живот; повишаване информираността, особено на уязвимите групи по отношение на поведенческите рискови фактори, свързани със значителната консумация на готварска сол, употребата на психотропни вещества сред младите хора, тютюнопушенето, производствения, битовия и транспортния травматизъм, като поставя начало на промяна в поведението по отношение на посочените рискови фактори чрез повишаване познанията за здравословен начин на живот и възможностите за ограничаване на травматизма сред целевите групи.

До 21.05.2013 г. – края на проекта са разработени четири ръководства/наръчници за добра практика:

- Методически наръчник за успешни подходи и добри практики за ползване от работещите в областта на превенцията на употребата на психотропни вещества;
- Ръководство за добра практика за медицинските специалисти, относно оценка и контрол на риска при пушачи;
- Ръководство за добра практика за медицинските специалисти, относно оценка и контрол на риска при производствен травматизъм;

▪ Методически наръчник за успешни подходи и добри практики за производители на храни с ниско съдържание на сол.

Проведено е финално проучване за познанията, нагласите за промяна в поведението и уменията за здравословен начин на живот и възможностите за ограничаване на рисковете от производствен, битов и транспортен травматизъм сред целевите групи.

Операция „**Национална кампания за ранна диагностика на онкологични заболявания**” подкрепя подобряването на трудоспособността, повишаване продължителността на активния трудов живот на населението, поддържане на здрава работна сила и оптимизиране на здравните и социалните разходи, чрез увеличаване на относителния дял на откритите и насочени за лечение в предклиничен и ранен стадий на заболелите от рак на маточната шийка и млечната жлеза при жените и колоректален карцином при двата пола и повишаване на информираността на населението, относно превенцията и лечението на тези социално значими заболявания.

Разработена е и функционира Информационната система Национален скринингов регистър и система за известяване (ИС НСРИ). За целите на организацията на скрининга е обособено едно Национално звено за организация и контрол на скрининга в България и са назначени 28 регионални координатори на скрининга (по един за всяка Регионална здравна инспекция). Извършени са 38 408 скринингови прегледа и изследвания общо по трите локализации – рак на маточната шийка, рак на млечната жлеза и колоректален карцином при двата пола. Към 31.12.2013 г. в ИС НСРСИ като изпълнители на скринингови прегледи са регистрирани 127 лечебни заведения, в които са регистрирани 424 медицински специалисти. Проведени са информационните и превенционни кампании по проекта.

ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ВЪЗНИКНАЛИТЕ ПРОБЛЕМИ И АНАЛИЗ НА ПРИЧИНИТЕ.

Въпреки добрите резултати по изпълнението на мерките по Приоритетна ос 5 от Оперативната програма, е необходимо да бъдат разгърнати в максимална степен нейните възможности, предвид констатираните сериозни затруднения на бенефициентите и партньорите, предизвикани от икономическата криза.

В тази връзка Агенцията за социално подпомагане има две основни цели: от една страна, ускоряване на процеса на усвояване на средствата и от друга страна, по-добра целенасоченост на ресурсите към конкретните представители на целевите групи и техните реални нужди.

С оглед постигане на по-добра целенасоченост и ефективност на изпълняваните мерки и обвързването им с устойчиво разрешаване на конкретни проблеми, свързани с уязвимите групи в общността, усилията са насочени към планирането на бъдещи действия, при които да участват широк кръг заинтересовани страни, ангажирани в тази сфера.

ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНО НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ ПРИ РАЗХОДВАНЕТО НА СРЕДСТВА ПО ОП РЧР

През 2013 г. по Приоритетна ос 5 „Социално включване и насърчаване на социалната икономика” от ОП РЧР общо верифицираните разходи, включени в доклади по сертификация и декларации за допустими разходи са в размер на 65 788 067,01 лв. и са изплатени средства на бенефициенти в размер на 71 290 634,46 лева. За сравнение, през предходната 2012 г. тези средства са били в размер на 55 026 015,01 лева.

Обработените междинни и окончателни искания за плащане през 2013 г. по грантови схеми са 428.

От началото на Оперативната програма до 31.12.2013 г. на бенефициентите са изплатени средства в размер на **246 308 696,40 лв.**, включително 1 511 306,76 лв. собствен принос, които представляват **73 % от договорените 337 904 023,64 лева.**

Наблюдението и контролът по изпълнение на договорите за БФП и правилното разходване на средства се осъществяват посредством проверки „на място” и документални проверки при верифициране на средства.

През 2013 г. в процес на изпълнение са общо 13 процедури:

I. Пет процедури за подбор на проекти за предоставяне на БФП:

- **BG051PO001-5.1.02** „Нови възможности”;
- **BG051PO001-5.1.03** „Шанс за всички”;
- **BG051PO001-5.1.04** „Помощ в дома”;
- **BG051PO001-5.1.05** „Съпричастност”;
- **BG051PO001-5.2.13** „Живот в общността”.

II. Осем процедури за директно предоставяне на БФП:

- **BG051PO001-5.3.01** „Здравни информационни кампании”; конкретен бенефициент - Министерство на здравеопазването;
- **BG051PO001-5.3.02** „Национална кампания за ранна диагностика на онкологични заболявания”; конкретен бенефициент - Министерство на здравеопазването;
- **BG051PO001-5.2.08** „Да не изоставяме нито едно дете”, Компонент 1: „Планиране на мерки за деинституционализация”; конкретен бенефициент - Държавна агенция за закрила на детето;
- **BG051PO001-5.2.09** „Алтернативи”; конкретен бенефициент - Агенция за социално подпомагане, чрез дирекция ААИО;
- **BG051PO001-5.2.10** „Шанс за щастливо бъдеще”, Компонент 1: „Подготовка за реструктуриране на ДМСГД”; конкретен бенефициент - Министерство на здравеопазването;
- **BG051PO001-5.2.11** „Приеми ме”; конкретен бенефициент - Агенция за социално подпомагане, чрез дирекция ЗД;
- **BG051PO001-5.2.12** „Да не изоставяме нито едно дете”, Компонент 2: „Разкриване на социални услуги в общността”; конкретен бенефициент - Държавна агенция за закрила на детето;
- **BG051PO001-5.2.15** „Шанс за щастливо бъдеще”, Компонент 2: „Разкриване на иновативни интегрирани услуги за деинституционализация и превенция на изоставянето на деца от 0 до 3 години”; конкретен бенефициент – Министерство на здравеопазването.

През 2013 г. са извършени 687 проверки на място, както следва:

- По Схема BG051PO001-5.1.02 „Нови възможности” – 62 проверки, като дейностите по Схемата са приключили през месец октомври 2013 г.;
 - По Схема BG051PO001-5.1.03 „Шанс за всички” – 17 проверки, като дейностите по Схемата са приключили през месец август 2013 г.;
 - По Схема BG051PO001- 5.1.04 „Помощ в дома” – 481 проверки;
 - По Схема BG051PO001- 5.1.05 „Съпричастност” – 25 проверки;
 - По Схема BG051PO001- 5.2.13 „Живот в общността” – 102 проверки.
- . По процедурите за директно предоставяне през 2013 г. са регистрирани 83 проверки на място.

КООРДИНАЦИЯ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОМУНИКАЦИОННИЯ ПЛАН НА ОП РЧР

Управляващият орган и Междинните звена на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ реализират поредица от събития за популяризиране на Програмата през 2013 г. в съответствие с целите и дейностите, заложи в Комуникационния план на ОП РЧР. В съответствие с този план средствата, които ще бъдат разходвани за дейности по комуникация и публичност са в размер на 8 милиона евро за целия програмен период.

ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЯ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ОП РЧР

През 2013 г. Агенцията за социално подпомагане (като междинно звено), положи усилия за популяризиране на дейностите и разясняване на изискванията за финансиране на социални услуги чрез възможностите на Оперативната програма.

С оглед подпомагане на бенефициентите при изпълнението на сключените договори и предоставяне на информация за процедурите, които трябва да се спазват при изпълнението на проектите, извършването на мониторинг (наблюдение) на изпълняваните дейности от страна на Договарящия орган и други контролни и одитиращи органи, изискванията за финансово изпълнение, процедурите при избор на изпълнител и задълженията на бенефициентите за отчитане и изготвяне на доклади през 2013 г., на сайта на АСП са публикувани Ръководства/изменения на ръководства за бенефициенти по следните процедури:

- BG051PO001–5.2.15 „Шанс за щастливо бъдеще” - Компонент 2: „Разкриване на иновативни интегрирани услуги за деинституционализация и превенция на изоставянето на деца от 0 до 3 години”;
- BG051PO001-5.2.12 “Да не изоставяме нито едно дете” – Компонент 2: „Разкриване на социални услуги в общността”;
- BG051PO001-5.1.04 “Помощ в дома”;
- BG051PO001-5.1.05 “Съпричастност”;
- BG051PO001-5.2.13 ”Живот в общността”.

С цел запознаване с изискванията по техническото и финансово изпълнение на сключените договори по Схема BG051PO001-5.1.04 "Помощ в дома" и Схема BG051PO001-5.2.13 „Живот в общността” през месеците януари и юли 2013 г. са проведени обучения на бенефициентите.

Стратегическа цел:

Да се създадат условия за повишаване ефективността и качеството на работа в АСП.

Годишен приоритет:

Осигуряване и реализиране основните права на гражданите, в съответствие с българското и европейското законодателство чрез поддържане на своевременно и ефективно административно обслужване.

През 2013 г. са обработени общо 49 029 бр. документа, както следва:

❖ Входящи документи, постъпили за завеждане в деловодната система за документооборота и насочване към съответния ресорен ръководител – 16 288, в т.ч.: 9 323 молби, сигнали и предложения на граждани; 4 449 формуляра по Регламент

883/2004; 52 становища; 4 201 свързани с участия по схеми по ОП РЧР и 10 551 от различни правителствени и неправителствени организации, институции и териториални поделения на АСП;

- ❖ Изходящи документи - регистрирани в деловодната система, окомплектовани и изпратени до съответния кореспондент, общо 18 670;

- ❖ Вътрешни документи, насочени и предоставени на съответния служител – 7 950.

ОБСЛУЖЕНИ КЛИЕНТИ ЧРЕЗ РАЗКРИТИТЕ КАНАЛИ ЗА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ

През отчетната 2013 г. чрез разкритите канали за достъп до информация и консултации са потърсили съдействие общо 20 768 души, както следва:

- ❖ Обслужени клиенти в Центъра за информация и услуги на АСП – 1 441;

- ❖ Физически и юридически лица, потърсили съдействие чрез „Гореща телефонна линия” – 9 994;

- ❖ Обслужени клиенти чрез електронната поща на АСП – 1034

- ❖ Постъпили заявления за предоставяне на консултация чрез пощенски услуги - 8 299.

ОКАЗВАНЕ НА МЕТОДИЧЕСКА ПОМОЩ И КОНТРОЛ НА ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПОДЕЛЕНИЯ НА АСП, ОТНОСНО АДМИНИСТРАТИВНОТО ОБСЛУЖВАНЕ И СИСТЕМАТА ЗА ДОКУМЕНТООБОРОТ

През 2013 г. е оказана методическа помощ и е осъществен контрол на териториалните поделения на АСП, по отношение на:

- ❖ Извършен мониторинг в две териториални поделения на АСП по спазването на стандартите на административното обслужване;

- ❖ Оказване съдействие и методическа помощ, свързани със системата за документооборот при възникнали текущи проблеми;

- ❖ При възлагане, приемане и изпълнение на договорите, сключени с с предмет универсални и неуниверсални пощенски услуги и куриерски услуги и договор за поддържане и сервиз на системата за документооборот;

- ❖ Проведен е мониторинг за използването и състоянието на системата за документооборот в териториалните поделения на АСП.

През 2013 г. е проведено обучение за работа със софтуерния продукт за документооборот на всички новопостъпили служители в Централно управление, използващи системата, както и на служители от дирекции „Социално подпомагане”- Сливница и Костинброд.

Изготвяни са тримесечни анализи за административното обслужване на физическите и юридическите лица в АСП.

През 2013 г. са актуализирани Вътрешните правила за информационно-деловодната дейност и документооборота в АСП и териториалните поделения.

Администриране на договори, сключени с предмет универсални и неуниверсални пощенски услуги и куриерски услуги и договора, както и за поддържане и сервиз на системата за документооборот.

ДЕЙНОСТИ СВЪРЗАНИ С АРХИВНАТА ДЕЙНОСТ ЗА 2013 Г.

Във връзка с дейностите по архивирането и съхранението на документите на АСП са изготвени описи на документите на структурните звена за предаване в учрежденския архив.

Извършена е експертиза на документацията на АСП за периода 2005-2009 г. и изготвяне на Акт от 19.04.2013 г. за унищожаване, съгласно Закона за Националния архивен фонд.

Оказана е методическа помощ по прилагане на Закона за Националния архивен фонд на териториалните поделения на АСП.

ПРОЕКТИРАНЕ, РАЗРАБОТВАНЕ И ВНЕДРЯВАНЕ НА СОФТУЕР ЗА ИНТЕГРИРАНА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА ЗА СОЦИАЛНОТО ПОДПОМАГАНЕ

Изграждане на автоматизирана информационна система

Дейностите се извършват в изпълнение на проект BG051PO001-6.2.01 „Разработване и внедряване на информационни системи и бази-данни, обслужващи системата за социално подпомагане, предоставяне на социални услуги и социално включване” по Приоритетна ос 6 от Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”.

В изпълнение на Договор № BG051PO001-6.2.01-ДО01/2 от 14.01.2013 г. в началото на 2013 г. е изградена обща Интернет свързаност в Централно управление на АСП и териториалните дирекции, посредством две оптични, независими трасета, всяко с капацитет от 1000 Mbps и осигуряване на Back-up (резервираност), на Централно управление на АСП.

През месец февруари 2013 г. е обявена открита процедура по реда на ЗОП с предмет „Изграждане и поддържане на Интегрирана информационна система на АСП” и е избран изпълнител на обществената поръчка (като решението по чл. 73 от ЗОП все още не е влязло в сила, поради обжалването му през КЗК).

Подобряване на техническото обезпечаване на АСП

Изготвена е документация за участие в процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет „Доставка и гаранционно поддържане на хардуер (компютърна техника и оборудване) за нуждите на Агенцията за социално подпомагане”, която предстои да се обяви през 2014 година.

През 2013 г. са актуализирани и променени програмните продукти за социално подпомагане в дирекциите “Социално подпомагане”, във връзка с изменения на нормативната уредба (Закона за военноинвалидите и военнопострадалите, Закона за ветераните от войните, Закона за интеграция на хората с увреждания, Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане, Наредба № 18 от 22.10.2007 г. за условията и реда за разпределяне на храни от интервенционни запаси за най-нуждаещи се лица, Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца, ПМС № 85/05.04.2013 г., Наредба РД-07-5/2008 г. за условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление; ПМС № 159/02.08.2013 за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на ЗИХУ).

С цел подобряване комуникацията на АСП и териториалните поделения активно се поддържа и актуализира вътрешен форум за служителите на териториалните поделения на АСП.

През 2013 г. в Централно управление на АСП е инсталирана мрежова система за регулиране на интернет трафика на потребителите и контрол на използваните от тях приложения.

Подобряване на информационния обмен на данни в АСП и териториалните поделения

Осигурен е Електронен обмен на данни в областта на социалната сигурност по Регламент 883/2004 година.

Реализиран и осигурен на 100% достъп до Национална база данни „Население“, Агенция по вписванията, НАП, НОИ и Агенция по заетостта, на база на подписани споразумения с държавните институции за предоставяне на информация по електронен път (НАП, ГД ГРАО, НОИ, Агенция по заетостта и др.), свързана с дейността на АСП.

Създадена е организация по предоставяне на ежемесечна информация на териториалните дирекции, както следва:

- от НОИ - информация за размера на изплащаните обезщетения за безработица; информация за размера на изплащаните парични обезщетения и помощи от ДОО; информация, относно размера на изплатените пенсии;

- от ГД ГРАО - информация за починалите лица през предходния месец.

Поддържан е актуален регистър за издадените цифрови сертификати за УЕП, съгласно Наредбата за удостоверенията за електронен подпис в администрациите. През 2013 г. са подновени 246 сертификата за УЕП на директори на териториални дирекции.

Годишен приоритет:

Подобряване ефективността по управление на човешките ресурси.

Управлението на човешките ресурси е непрекъснат и целенасочен процес за подбор на най-подходящите служители, тяхното обучение, мотивиране и развитие с цел повишаване ефективността и качеството на работа при стриктно спазване на разпоредбите на нормативната уредба.

Една от основните дейности в отдел „Управление на човешките ресурси“ е цялостната организация по провеждането на конкурсите за държавни служители - изготвянето на заповеди, обявяването на конкурсите в един централен ежедневник и в Регистъра по чл. 61, ал.1 от Закона за администрацията, приемането и обработването на документите, изготвянето на протоколи, списъци на допуснатите и недопуснатите кандидати, както и уведомителни писма до лицата.

През 2013 г. са обявени 33 конкурса за заемане на длъжности по служебно правоотношение. След приключване на конкурсната процедура са назначени 25 държавни служители.

Основна цел на процедурата по оценяването, съгласно Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация, е оценяване приноса на отделния служител за изпълнението на целите на съответните административно звено и административна структура.

В тази връзка е създадена организация и са предприети действия за провеждане в законоустановения срок на междинна и заключителна среща между оценявания ръководител и оценявания служител.

За атестационния период от 01.01.2013 г. до 31.12.2013 г. общо 4 178 служители са получили годишна оценка на изпълнението на длъжността, в т.ч. 1 183 по служебно правоотношение и 2 995 по трудово правоотношение.

Повишаването в държавна служба се осъществява чрез последователно преминаване в по-висок ранг или по-висока длъжност и е обвързано с оценката от изпълнението.

През 2013 г. 273 държавни служители са повишени в ранг, 8 служители са повишени предсрочно, а 1 118 притежават ранг по-висок от изискуемия за заемане на длъжността.

Повишаването в длъжност в същата администрация е израз на принципа на кариера в държавната служба. Политиката за издигане на собствените служители е пресечната точка между интереса на служителя да се развива и усъвършенства професионално и интереса на отделната администрация да се работи по-добре. Чрез процедура по конкурентен подбор са повишени в длъжност 14 държавни служители.

През отчетния период продължава изпълнението на **проект „Укрепване на капацитета на Агенция за социално подпомагане за повишаване на качеството и ефективността на социалната работа”** в обхвата на Приоритетна ос 6 „Повишаване ефективността на институциите на пазара на труда, социалните и здравни услуги” на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси.”

Целева група на проекта са служители на Агенция за социално подпомагане, с териториален обхват 28-те области на страната, а продължителността му е 39 месеца - до 31.10.2014 година.

Общата цел на проекта е да се планират, разработят и приложат мерки за надграждане и подобряване на капацитета на служителите на АСП и да се повиши качеството и ефективността на социалната работа. Специфичните цели на проекта са:

- да се създаде механизъм за оценка и управление на натовареността на служителите;

- да се планират мерки за превенция на професионалното изгаряне;

- да се задоволят професионалните интереси на социалните работници и тяхното професионално развитие;

- да се идентифицират индивидуалните потребности на служителите от надграждащи знания и умения;

- да се повиши равнището на професионална компетентност на служителите, работещи в отделите „Закрила на детето” и „Хора с увреждания и социални услуги”;

- да се създаде единен инструментариум за изследване на потребностите на хората с увреждания;

- да се осигурят допълнителни социални работници в отделите „Закрила на детето” и „Хора с увреждания и социални услуги”.

През 2013 г. са реализирани следните дейности по Проекта:

- Подбор и наемане в резултат на анализа на натовареността на 400 социални работници във всички дирекции „Социално подпомагане” в АСП.

Обявени са общо 6 допълнителни подбора за кандидати за социални работници за дирекции „Социално подпомагане“, в които има незаети длъжности, като 4 от тях са обявени през 2013 година. От началото на проекта до края на 2013 г. са приети и са оценени документи на общо 2 225 кандидати за социални работници. Назначаването на социалните работници е стартирало на 01.02.2012 г. и към 31.12.2013 г. са назначени 383 от общо 400 социални работници.

- Осигуряване на възнаграждения на наетите социални работници за период от 33 месеца.

Изплащането на възнагражденията е извършвано непосредствено след отчитането на работата, през месеца, следващ полагането на труда. Възнагражденията

ще се изплащат до 31.10.2014 г., като на служителите, които са назначени през месец февруари 2012 г. ще се осигури заетост от 33 месеца. Считано от 01.06.2013 г. е увеличена основната заплата на социалните работници от 370 лв. на 450 лева.

- Разработване и прилагане на системи, осигуряващи надграждащи знания и умения, съобразени със специфичните грижи за отделните групи потребители на социални услуги в общността, планиране на адекватни обучения.

До края на 2013 г. са разработени системите за въвеждащо и надграждащи обучения за отделите „Закрила на детето“ и „Хора с увреждания и социални услуги“, съгласно сключения договор BGDO/ЗОП01/13/27.09.2013 г. по Обособена позиция 1 „Консултантска услуга за разработване и прилагане на системи, осигуряващи надграждащи знания и умения, съобразени със специфичните грижи за отделните групи потребители на социални услуги в общността, планиране на адекватни обучения“.

- Обучение на служителите от отделите „Закрила на детето“ и „Хора с увреждания и социални услуги“;

До края на 2013 г. са проведени въвеждащо и надграждащи обучения за служителите по проекта и за служителите от щата на Агенцията от отделите „Закрила на детето“, съгласно сключения договор BGDO/ЗОП01/14/03.10.2013 г., по Обособена позиция 2 „Обучение на служителите от отделите „Закрила на детето“ и „Хора с увреждания и социални услуги“. Обученията са проведени: в град Пловдив за служителите от отделите „Закрила на детето“ в дирекциите „Социално подпомагане“ в областите Пловдив, Стара Загора, Хасково, Кърджали, Пазарджик и Смолян; в град Бургас за областите Бургас, Сливен и Ямбол. Обучени са общо 165 служители. Първото въвеждащо обучение за отдел „Закрила на детето“ е проведено през месец октомври 2013 г. в Пловдив.

- Дейности за информиране и публичност на резултатите от проекта.

През месец ноември 2013 г. е проведена конференцията по проекта, съгласно сключения договор BGDO/ЗОП01/12/27.09.2013 г. с Обединение „Персонал консулт-БИК“, упълномощен водещ член ЕТ „Персонал консулт-Ганчо Попов“ по Обособена позиция 3 „Осигуряване на логистика за организация и провеждане на три ключови конференции“.

Изпълнението на проекта допринася за реализиране на стратегическата цел на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, тъй като е ориентиран към постигане на по-високи нива на заетост и повишаване адаптивността на заетите лица.

РАЗРАБОТВАНЕ И ПРИЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ОБУЧИТЕЛНИ ПРОГРАМИ

Стратегията за обучение на служителите в администрацията акцентира върху обучение и повишаване на квалификацията на служителите за укрепване на държавната служба и административния капацитет. Друга основна цел на стратегията е усъвършенстване на самата система за развитие на професионалните умения и квалификация на служителите. Обучението създава възможности за усъвършенстване на индивидуалното изпълнение, за повишаване удовлетвореността от работата, за кариерното развитие и засилва мотивацията. Основна задача е осъществяването на връзка между обучителните организации и обучаващите се служители, спазване на сроковете и реализиране на обученията. Въз основа на личните планове на служителите в началото на 2013 г. е изготвен Годишен план за обучение. През отчетния период е предоставена възможност на 748 служители да усъвършенстват своите знания по 88 теми. В Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи

(ЦРЧРРИ), са повишили своята квалификация 275 служители. Успешно са проведени обученията по две модулни програми, които са част от Оперативния план за национални учебни програми на ЦРЧРРИ:

➤ Програма за професионално обучение на служители от отделите „Социална закрила” и „Хора с увреждания и социални услуги” - „Социална подкрепа на лица и семейства”.

➤ Програма за професионално обучение на служители от отделите „Закрила на детето” - „Социална работа за деца и семейства в риск”.

За придобиване на практически опит, нови професионални умения и запознаване със спецификата на социалната работа е предоставена възможност на 396 студенти да проведат стаж си в централната администрация и териториалните подразделения.

Годишен приоритет:

Извършване на дейности по укрепване на вътрешния контрол на АСП чрез предоставяне на обективна оценка и препоръки за подобряване на ефективността му; предоставяне на увереност на ръководството на АСП относно правилното, законосъобразно и ефективно управление на програми и фондове на Европейския съюз и подобряване на разбирането за вътрешен контрол и прилагане изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор.

С изпълнението на своите специфични стратегически и оперативни цели, и планове, дейността по вътрешен одит допринася за постигането на целите на АСП.

Основната цел на вътрешния одит е подобряване дейността на Агенцията чрез:

- Предоставяне на независима и обективна оценка за адекватността и ефективността на системите за финансово управление и контрол, и при въвеждането на процеса на управление на риска;

- Оценка за ефективното прилагане на съществуващите контролни процедури във всички административни нива в структурата на Агенцията.

Планираните през 2013 г. **49 броя одитни ангажмента** за даване на увереност бяха извършени, както следва:

➤ 8 броя одитни ангажмента, с предмет на одита **„Съответствие на извършените инвентаризация, брак и преоценка на активите, със законодателната и вътрешно-нормативна уредба”** в РДСП - Ямбол, Търговище, Благоевград, Разград, Кюстендил, Добрич, Перник и Централно управление на АСП;

Цели на одита: Да се установи съответствието на извършената инвентаризация с утвърдената, от Министъра на труда и социалната политика, Процедура за извършване на инвентаризация в МТСП и ВРБК; Съответствието на извършената годишна инвентаризация на активите, пасивите и разчетите с контрагенти, и осчетоводяването на резултатите от тях; Бракуване на активи и отразяването на резултатите; Достоверното представяне на имущественото състояние в ГФО.

➤ 8 броя одитни ангажмента, с предмет: **„Анализ на счетоводните записвания при съблюдаване на Единната счетоводна политика в МТСП. Счетоводни записвания при изразходване на средства по оперативни програми отразявани в ИБСФ”**, изпълнени в Дирекции „Социално подпомагане” - Стамболийски, Марица, Родопи, Пловдив, Асеновград, Първомай, Раковски и в Регионална дирекция-Пловдив. Цели на одита: Да се оцени дали документирането на финансовите и счетоводни операции е извършено при спазване принципите за текущо начисляване на

приходите, разходите от ЕБК, трансферите и операциите с финансови активи и пасиви. Да се провери дали изготвянето и представянето на ОКИБ се извършва след пълно равнение на счетоводната информация по отчет, съпоставен с Оборотна ведомост. Да се провери дали осчетоводяването на разходи и трансфери, извършени от 10-разрядния код, кореспондира със с/ка 4682, с аналитични партии, съответстващи на всеки един от изпълняваните проекти и счетоводните записвания в ИБСФ.

➤ 11 броя одитни ангажимента, с предмет: „Организация на счетоводната дейност, съгласно Методическите указания на АСП за 2013 г. и заповед № РД 01-1244/11.12.2012 г. на Изпълнителния директор на АСП”, изпълнени в Регионални дирекции - Видин, Враца, Стара Загора, Търговище, Кюстендил, Благоевград, Разград, Хасково, Монтана, Перник и Шумен. Цели на одита: Да се оцени спазването на Методическите указания за счетоводното отчитане на дейността в АСП и да се провери изпълнението на заповед № РД 01-1244/11.12.2012 г. на Изпълнителния директор на АСП.

➤ 5 броя одитни ангажимента, с предмет: „**Оценка на процеса по начисляването, изплащането и отчитането на социалните помощи, и адекватност на прилаганите СФУК**”, в Дирекции „Социално подпомагане” - Созопол, Тетевен, Никопол, Каварна и Перник. Цели на одита: Да се оцени дали процесът по начисляване и изплащане на социалните помощи, функционира в съответствие с приложимото законодателство и вътрешните правила; Да се оцени адекватността и ефективността на СФУК, свързани с отчитането и контрола на бюджетните средства при начисляване и изплащане на социалните помощи.

➤ 2 броя одитни ангажимента, с предмет: „**Оценка на процеса по отпускане, начисляване, изплащане и отчитане на социалната помощ, на основание чл. 8в от ЗСПД, и адекватността на прилаганите СФУК**”, изпълнени в Дирекции „Социално подпомагане” - Бургас и Шумен. Цели на одита: Да се оцени дали процесът по отпускането, начисляването и изплащането на социалната помощ, функционира в съответствие с приложимото законодателство и вътрешните правила.

➤ 7 броя одитни ангажимента, с предмет: „**Законосъобразност и отчетност на извършените разходи за командировки и съответствието им с Наредбата за командировките в страната и Вътрешните правила за организация на служебните командировки в страната, утвърдени със заповед на Изпълнителния директор на АСП № РД 01-145/25.10.2010 г. и Единната счетоводна политика на МТСП и ВРБК**”, в Регионални дирекции - Ловеч, Шумен, Варна, Бургас, Плевен, Велико Търново и София област (вкл. дирекциите „Социално подпомагане” от региона). Цели на одита: Да се изрази независимо и обективно мнение за увереност, че действията по командироване на служители в страната и отчитането на разходите за командировки, съответстват на действащото законодателство и Вътрешните правила на АСП, както и да се оцени адекватността и ефективността на контролните дейности, свързани с издаването, отчитането и изплащането на командировъчните заповеди.

➤ 7 броя одитни ангажимента, с предмет: „**Дейностите по придобиване, предоставяне, зачисляване, поддържане и ползване на служебните автомобили и съответствието им с „Вътрешните правила за условията и реда за придобиване, зачисляване, отчитане, поддържане и ползване на автомобилната техника в АСП**”, в Регионални дирекции - Ловеч, Велико Търново, Плевен, Варна, Бургас, Шумен и София-град (вкл. 9-те дирекции „Социално подпомагане”). Цели на одита: Да се направи оценка на дейностите по придобиване, предоставяне, зачисляване, поддържане и ползване на служебните автомобили, както и да се провери законосъобразността и

достоверността на отчетените разходи за движението на автомобилите и съответствието им със Счетоводната политика на МТСП.

➤ 1 одитен ангажимент, свързан с „**Оценка на процеса по проследяване на устойчивостта на постигнатите резултати по Програма ФАР**”(преходен от 2012 год). Цели на одита: Да се даде оценка на процеса по проследяване устойчивостта на постигнатите резултати по договори, изпълнявани по Програма ФАР.

КОНСУЛТИРАНЕ, ЧРЕЗ СТАНОВИЩА, МНЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ

През 2013 г. са извършени общо **14 бр.** одитни ангажименти за консултиране, в т.ч.:

➤ 1 брой одитен ангажимент, относно спазването на Вътрешните правила за информационно-деловодната дейност и документооборота в РДСП-София област, вкл. дирекциите „Социално подпомагане” от региона. Цел на одита: Да се установи дали деловодната дейност в дирекциите се извършва съгласно Вътрешните правила и по-конкретно - организацията на документооборота, чрез използване на информационната система за документооборот и контрол на решенията.

➤ 6 броя одитни ангажимента, с предмет: „Изплащане на транспортни разходи на служителите в РДСП, вкл. ДСП от областта”, изпълнени в Регионални дирекции - Ловеч, Велико Търново, Варна, Плевен, Шумен и София-област. Цел на одита: Да се установи законосъобразността на изплатените средства за транспортни разходи, от местоживеенето до местоработата и обратно, когато се намират в различни населени места (за лица със специалност и квалификация, изискващи се за съответната длъжност), както и в границите на населеното място, когато това произтича от характера на трудовата им дейност.

➤ Извършени са 7 броя одитни ангажимента за консултиране, относно проследяване изпълнението на дадените препоръки, при извършените одитни ангажименти през 2013 г., ответните действия, срокове и отговорни лица, съгласно одобрените планове за действия. Целите, които си поставиха вътрешните одитори, във връзка с дадените по време на вътрешните одити препоръки за подобряване на дейността на дирекциите, бяха да се установи:

- ✓ Предприети ли са коригиращи действия;
- ✓ Постигнати ли са желаните резултати;
- ✓ Ръководителят на одитираната РДСП/ДСП, поел ли е риска от непредприемане на коригиращи действия.

ПРОСЛЕДЯВАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРЕПОРЪКИТЕ С ЦЕЛ ДА СЕ ПОДОБРЯТ ПРОЦЕСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА И КОНТРОЛА

Дадените през 2013 г. от вътрешните одитори препоръки, бяха приети от ръководителите на одитираните дейности, които представиха в определените срокове Планове за действие.

Постигнати бяха желаните резултати за отстраняване на допуснатите слабости и недостатъци, в зависимост от риска, който носят за постигане целите на одитираните процеси.

За съществените слабости (отразени в констатациите с отрицателен ефект), в одитните доклади през 2013 г. са дадени 93 бр. препоръки с цел подобряване процесите на управление на риска и контрола, които изискват незабавни действия от страна на ръководството.

Препоръките са приети от ръководителите на одитираните дейности, които

представиха в определения срок План за действие.

Дирекция „Вътрешен одит“ извърши проследяване на изпълнението на дадените, през 2013 г. 93 препоръки, като се установи, че са изпълнени 89 броя, и към 31.12.2013 г. четири препоръки са в процес на изпълнение.

При изпълнение на одитните ангажменти и представянето на резултатите от тях, служителите на ДСП и РДСП оказваха пълно съдействие на одиторите, с което се допринесе за по-бързото отстраняване на допуснатите слабости и грешки.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ЗА ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА СИСТЕМИТЕ ЗА ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Основните изводи за функционирането на системите за финансово управление и контрол в АСП, направени в резултат на изпълнение на одитната дейност, са следните:

Като цяло се изпълнява утвърденият актуализиран интегриран Наръчник по Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор на АСП.

През месец септември 2013 г. от Изпълнителния директор на АСП е утвърдено Методическо ръководство при осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност при вземане на решения/извършване на действия в АСП.

В Наръчника и Методическото ръководство на АСП по ЗФУКПС са конкретизирани основните действия във връзка с вътрешния финансов контрол и контролните дейности - система на двоен подпис, предварителен контрол и съставяне на досиета за разходи над 10 хил. лева.

Предварителният контрол в РДСП/ДСП се извършва от определено със заповед на съответния ръководител лице, като задължения, но отговорностите не винаги са адекватни с действащото законодателство.

Не винаги се прилагат писмените правила и политики, по отношение идентифициране на рисковете, които биха оказали влияние върху постигането на стратегическите цели на АСП, оценяването им, предприемане на ответна реакция за минимизиране на рисковете.

Въведените контролни дейности не винаги са адекватни с изискванията на действащото законодателство. Те не могат да осигурят цялостно минимизиране на рисковете във всяка една дейност, осъществявана в АСП и осигуряване на разумна увереност, че целите и задачите ще бъдат постигнати.

Прилаганата във всички одитирани обекти контролна дейност за съставяне на досиета за задължение/разход над 10 хил. лв. е добра практика за систематизиране на разходи/задължения над определен размер, с цел проследяване на процеса от инициране до приключването му.

Процедурата на „двоен подпис“ също се прилага за всички случаи на поемане на финансово задължение и при извършване на плащане, с цел даване на увереност, че поемането на задължение/нареждането за плащане се извършва от оторизирани лица при спазване на финансовата и бюджетна дисциплина.

ИЗГОТВЕНИ АНАЛИЗИ НА ДЕЙНОСТИТЕ, ОСЪЩЕСТВЯВАНИ ОТ ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПОДЕЛЕНИЯ НА АСП

През 2013 г. дейността беше с насоченост към изготвянето на максимално обективни анализи, отнасящи се до реализираните от териториалните поделения мерки и задачи в изпълнение на политиките, свързани с дейностите по социално подпомагане, социалните услуги и закрила на детето, както и по отношение на дейността на

Регионалните дирекции за социално подпомагане.

В тази връзка, изготвените тримесечни анализи за дейността на РДСП, на база представени от регионалните дирекции отчети, показват конкретни добри практики при изпълнението на социалните политики по области и обобщено за страната. За тримесечното отчитане през 2013 г. на РДСП е изготвен и предоставен актуализиран макет.

Въз основа на анализиранияте статистическите данни за социалното подпомагане, социалните услуги и дейностите по закрила на децата е изготвен годишния Анализ на изпълнението на натуралните и стойностните показатели на политиките в областта на социалната закрила и равните възможности, социално включване и интеграцията на хора с увреждания за периода януари – декември 2012 година. Такива анализи са изготвени и за конкретни периоди на 2013 г.: първо тримесечие, първо полугодие и към 30.09.2013 година.

В рамките на календарната година са изготвени анализи и доклади, отчитащи ефекта от настъпили изменения в нормативната уредба, както и прилаганата от дирекциите практика по изпълнение на нормативната уредба:

- Анализ на изпълнението на Наредба № РД 07-5 от 16.05.2008 г. за условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление на лица и семейства, съгласно промените, направени през 2013 г., чрез които са обхванати най-нискодоходните групи от населението и се отчита увеличаване на броя на отпускнатите целеви помощи за отопление за отоплителен сезон 2013/2014 година.

- Анализ за ефекта от прилагането на измененията в чл. 10а, ал. 4 от Закона за семейни помощи за деца, както и възстановяването на целевите помощи, съгласно чл. 34 от Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца;

- Анализ по прилагането на ПМС № 17 от 31.07.2007 г. за изплатените средства за диагностика и лечение, на база отчетени данни от териториалните поделения;

- Анализ за резултатите от прилагането на нормативната уредба, свързани с процеса на възстановяване на целеви помощи за предоставяне на ПСПС и МИ след настъпилите изменения (считано от 01.06.2011 г.);

- Анализ, относно настанените лица и деца, жертви на насилие и/или трафик в Кризисни центрове в страната през 2012 г. и през първото полугодие на 2013 година.

Ежемесечно е осъществяван мониторинг на отчетните данни по социално подпомагане, семейните помощи за деца, социални услуги и дейностите по закрила на детето.

Изготвени са информации, становища и прогнози, съдържащи аналитични данни за социалното подпомагане, социалните услуги и дейностите по закрила на детето, като:

- Доклад, относно отчетено увеличение в показателите за отпускнатите еднократни помощи за отглеждане на дете от майка студентка, въпреки изменението в чл. 16а, ал. 6 от ППЗСПД;

- Аналитична информация за периода от месец декември 2012 до месец юни 2013 г., във връзка с вътрешен одит на отпускнатите еднократни помощи за майки студентки по реда на чл. 8в от ЗСПД;

- Информация за дирекциите „Социално подпомагане“, допуснали най-често грешки при отчитане на натуралните показатели (за едногодишен период), във връзка с периодична проверка по Вътрешните правила;

- Становища и прогнозни варианта в областта на социалното подпомагане с цел защита на най-ниско доходните групи от населението, свързани с увеличение на средствата за детски добавки, в т.ч. необходимите финансови средства за изплащане на месечни помощи по чл. 7 от ЗСПД при увеличаване размера им към 31.12.2013 г.;
- Аналитична информация за отпуснатите еднократни помощи за живородено второ дете по реда на чл. 6 от ЗСПД през 2012 г. и I-во полугодие на 2013 г.;
- Анализи по изпълнението на бюджета към 30.04.2013 г., към 31.05.2013 г., към 30.06.2013 г. и прогноза за очакваното изпълнение към 31.12.2013 година.
- Аналитична информация, относно изготвянето на бюджетна прогноза за периода 2014 - 2016 година;
- Прогнозна информация, относно подпомаганите лица и семейства с целеви помощи за отопление с цел осигуряване на еднократно подпомагане на лица и семейства;
- Текущо наблюдение и предоставяне на аналитични данни по прилагането на ПМС № 85 от 05.04.2013 г. за еднократно подпомагане на лица и семейства с ниски доходи, в т.ч. окончателно отчитане на натуралните и стойностните показатели;
- Аналитична информация за изпълнението на натурални и стойностни показатели за периода 2010 - 2012 г. и актуални данни за 2013 година;
- Изготвени са информации, съдържащи аналитични данни: 45 бр. по постъпили заявления за достъп до обществена информация, за които са издадени разрешения за предоставяне; 41 броя, относно питания от медии, народни представители, министерства, агенции и неправителствени организации.

Във връзка с посещение на ръководството на МТСП и ръководството на АСП в конкретни области и общини са изготвени 14 броя информации за социалното подпомагане и услуги на лица и семейства.

Ежемесечно се обобщават отчетите и работните програми на дирекциите в Централно управление, като изготвените отчети и работни програма на Централно управление се публикуват на вътрешната интернет страница на АСП и се предоставят на МТСП.

Изготвеният Годишният оперативен план на АСП за 2013 г. е публикуван на външната интернет страница.

Годишен приоритет:

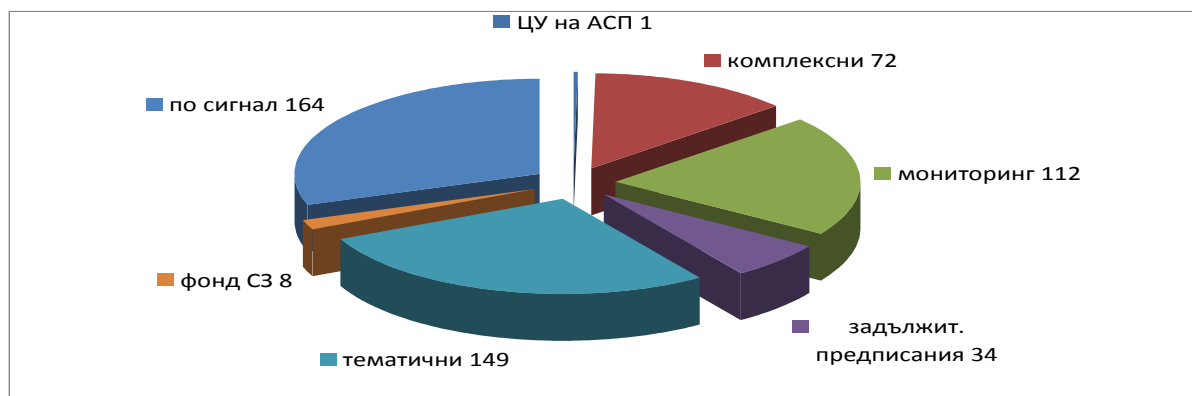
Осъществяване на специализиран контрол по законосъобразното прилагане на нормативните актове в областта на социалното подпомагане и социалните услуги.

Инспекторатът към Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане реализира своите функции, въз основа на дадените му правомощия в Закона за социално подпомагане, Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане и Устройствения правилник на Агенция за социално подпомагане.

Инспекторатът осъществява специализиран контрол по законосъобразното прилагане на нормативните актове в областта на социалното подпомагане. Обект на контрол е дейността на териториалните поделения на АСП, специализираните институции за социални услуги и социалните услуги, предоставяни в общността.

През 2013 г. са планирани общо 281 проверки. Всички планирани проверки са извършени. За отчетния период са реализирани общо 540 проверки, вкл. една проверка

в Централно управление на Агенцията за социално подпомагане. Извършените проверки са с 23 повече в сравнение с 2012 г., когато са реализирани 517 проверки.

През 2013 г. е налице увеличение на броя на мониторинга – 112 броя, спрямо броя на осъществените през 2012 г. (102.). Увеличен е и броят на извършените тематични проверки - от 140 през 2012 г. на 149 през 2013 година. Извършването на тематични проверки дава възможност за осъществяване на ефективен и качествен контрол по законосъобразното прилагане на определения нормативен акт или нормативно основание

В сравнение с 2012 г., през 2013 г. в АСП са извършени повече проверки по сигнали от граждани и институции - през 2012 г. са 87, а през 2013 г. - 164. Двукратно са се увеличили проверките по сигнал в териториалните поделения на АСП, което може да е в резултат, както на нестабилната социално-икономическа обстановка в страната, така и на увеличаване броя на подпомаганите лица и семейства. Прави впечатление, че голяма част от сигналите касаят деца в риск и действията на социалните работници, работещи с тях.

През 2013 г. най-често срещаните пропуски и нарушения в териториалните поделения на АСП са свързани с прилагане на Вътрешните правила за условията и реда за придобиване, предоставяне, зачисляване, отчитане, поддържане и ползване на автомобилната техника на АСП и Вътрешните правила за информационно-деловодната дейност и документооборота в териториалните поделения на АСП, както и в работата по случаи на деца в риск на отделите „Закрила на детето“. В резултат на извършени тематични проверки, относно създадената организация на работа в дирекциите „Социално подпомагане“ във връзка с вътрешната комуникация между отделите е установено, че при по-голяма част от проверените териториални поделения е необходимо да се предприемат действия за подобряване организацията на работа във връзка с вътрешната комуникация между отделите „Закрила на детето“, „Социална закрила“ и „Хора с увреждания и социални услуги“ в случаите на деца в риск.

В специализираните институции за социални услуги и през 2013 г. най-често констатираните пропуски и нарушения са свързани с проблеми в материалната база и воденето на задължителната документация. При доставчиците, вписани в регистъра на АСП, предоставящи услугата „Дом за стари хора“, са непознаване и неспазване на нормативната уредба. При социалните услуги в общността пропуските са в организацията на храненето, изчисляването на таксите и воденето на задължителната документация.

Въз основа на направените констатации и изводи в констативните протоколи и докладите от извършените проверки, както и с цел отстраняване на допуснатите пропуски и нарушения са дадени общо **2 061 препоръки и задължителни**

предписания. Налице е увеличение в броя на дадените задължителни предписания и препоръки спрямо 2012 г., когато те са 2 014.

Във връзка с констатирани нарушения при предоставянето на социални услуги са съставени **2 акта за установени административни нарушения**, на основание чл. 37, ал. 1 от Закона за социално подпомагане. Значително е намалял броят на съставените Актове за установено административно нарушение, спрямо 2012 г., когато техният брой е бил 10.

Във връзка с констатирани нарушения са направени предложения за търсене на дисциплинарна и имуществена отговорност по Закона за държавния служител и Кодекса на труда на 30 служители в териториалните поделения на АСП.

За отчитане на извършената работа от Инспектората са изготвени и предоставени тримесечни доклади. Месечни отчети са предоставени на ръководителя на Инспектората в Министерството на труда и социалната политика. Констатираните пропуски и нарушения са анализирани, с цел превенция на повторното им допускане, повишаване качеството и уеднаквяване на работата в дирекциите.

През 2013 г. чрез интернет страницата на Комисията за превенция и противодействие на корупцията на Министерския съвет са постъпили 16 сигнала, в т.ч.: 1 от тях е съдържал твърдения за корупция и 1 е с твърдения за наличие на конфликт на интереси, които при извършените проверки не са потвърдени. Останалите сигнали се отнасят предимно за незаконни или неправомерни действия или бездействия, административно законово нарушение и лошо отношение на служители. Резултатите от извършените проверки за корупция и конфликт на интереси са оповестени на интернет страницата на Агенцията за социално подпомагане.

През месец октомври 2013 г. е извършено анкетно проучване за оценка на корупционния риск, включващо всички териториални структури на АСП. На база извършеното проучване е изготвен анализ и оценка на корупционния риск и са набелязани дирекциите, намиращи се в средна и сравнително висока степен на риск. Резултатите от оценката са взети предвид при планиране на проверките на Инспектората в териториалните поделения на АСП за 2014 година.

Годишен приоритет:

Осъществяване на дейности за информираност на обществото чрез медиите за изпълняваните от АСП политики през 2013 година.

Целта на дейностите за информираност чрез медиите за изпълняваните от АСП политики е да се демонстрират пред обществото резултатите и постиженията от реализиране на приоритетите в областта на социалното подпомагане, социалните услуги и дейностите по закрила на детето.

По инициатива на Агенцията или по заявки на медии са организирани над 150 директни участия на ръководството на АСП и експерти от Централното управление, предоставени са 105 писмени информации, публикувани са 53 прессъобщения на интернет страницата на АСП, като ползваемостта им е достигала до отразяване в 50-60 медии и информационни сайтове в деня на публикуването. Специален акцент за 2013 г. представляваше популяризирането на социалното законодателство, на което бяха посветени близо 40 медийни изяви, сред които и две целеви интервюта на Изпълнителния директор на АСП. Най-масовите изяви са за: БТВ – 57, ТВ 7 и Нюз 7 – 35, Нова телевизия – 29, БНТ (всички канали) – 21, БНР – 17, Дарик радио – 6, в. „Монитор” и в. „Телеграф” – 43, в. „Преса” – 11, в. „Сега” – 10, и други.

По отделен план, с голям успех бяха реализирани информационни кампании по три важни за обществото и уязвимите групи теми: прием на молби за целево енергийно подпомагане и на помощи за първокласници, ред за раздаване на ваучери за декодиращи устройства. Освен запознаване на обществеността с динамиката на тези кампании бе поставен ясен акцент и върху новите елементи - разширяване на достъпа до енергийно подпомагане и значително увеличаване на размера на помощта за първокласници. Информационните дейности имаха като резултат само за периода на кампаниите 160 публикации за целевото енергийно подпомагане, 190 за целевата помощ за първокласници, 150 за раздаване на ваучери. Основен информационен инструмент, освен целевите експертни участия по трите теми, бяха ежемесечните пресконференции на ръководителите на регионалните дирекции за социално подпомагане, установени още от 2006 г. като начин за представяне на актуални акценти в дейностите на регионалните структури на АСП. Тези пресконференции за 2013 г. са около 280 за 26 регионални дирекции.

За последните четири месеца на 2013 г. бе сключен договор с агенция „ПР инфо“, който позволява изготвянето на ежедневни бюлетини за публикации, касаещи дейността на АСП и нейните териториални структури. Освен цялостна представа за информационния поток, този ресурс позволява оперативна реакция при огласяване на проблем, изискващ действия или разяснения от страна на социалните служби. Тази практика ще продължи и през 2014 година.

През 2013 г. са подадени 88 заявления за достъп до обществена информация, като 60 са в писмена форма и 28 са постъпили по електронен път. Издадени са 49 решения за предоставяне на пълен достъп, като от тях на граждани - 6, журналисти - 2, НПО – 30, фирми – 9, държавни и общински администрации - 2. Решенията за частичен достъп са 2, като от тях на граждани – 1, и фирми - 1. Решения за откази няма. Уведомителните писма са 37, като от тях на граждани - 32, НПО – 4, фирми - 1. За 3 заявления срокът е удължен поради голямото количество искана информация и необходимостта от допълнително време за нейното събиране, обобщаване и изготвяне на отговора на заявителя. Останалите 85 са изпълнени в определения от закона срок.

Темите, които преобладават в исканата информация, се отнасят до: достъп до социални доклади; отчетни доклади за предоставяне на помощи и изплатени средства по различните нормативни документи; състоянието на децата в специализирани институции – брой, капацитет; осиновявания; деца с увреждания; приемна грижа; работа на отделите за закрила на детето - статистическа информация и други.